

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. juuni 2018
(OR. en)

9980/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0229 (COD)

ECOFIN 604
CADREFIN 92
CODEC 1029
COMPET 441
RECH 283
ENER 231
TRANS 260
ENV 429
EDUC 253
EF 165
TELECOM 178
IA 197
FSTR 32

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	7. juuni 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 439 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse InvestEU programm

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 439 final.

Lisatud: COM(2018) 439 final

Brüssel, 6.6.2018
COM(2018) 439 final

2018/0229 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse InvestEU programm

{SEC(2018) 293 final} - {SWD(2018) 314 final} - {SWD(2018) 316 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

2021. aastal algava mitmeaastase finantsraamistiku jaoks on vaja kehtestada ELi investeerimisprogramm lihtsustamise, paindlikkuse, koostoime ja sidususega seotud valdkonnaüleste eesmärkide saavutamiseks ELi asjakohastes poliitikavaldkondades. ELi rahanduse tulevikku käsitlevas komisjoni aruteludokumendis esitatud kaalutlused tõstavad esile vajadust „saavutada vähemaga rohkem“ ja kasutada ELi eelarve puhul finantsvõimendust ajal, mil kehtivad eelarvepiirangud. Aruteludokumendis soovitatakse ELi tasandi rahastamisvahendite praeguse rohkuse võimaliku lahendusena integreerida need vahendid ühte fondi, millest antaks toetust mitmesuguste finantstoodete kaudu, keskendudes rohkem poliitikavaldkondadele ja -eesmärkidele. Selles märgitakse ka, et ELi tasandi rahastamisvahendid ja liikmesriikide poolt ühtekuuluvuspoliitika raames hallatavad rahastamisvahendid peaksid üksteist täiendama.

Nii praeguse mitmeaastase finantsraamistiku kui ka varasemate mitmeaastaste finantsraamistike raames kuulusid rahastamisvahendid eri programmide alla. 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ajal lõi komisjon 16 keskselt hallatavat rahastamisvahendit. Sisetegevuseks ettenähtud vahenditele on praegu eelarvest eraldatud 5,2 miljardit eurot. Nende vahendite eesmärk on toetada investeringuid eri poliitikavaldkondades, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) rahastamine, taristu, kultuurisektorid ning keskkonnasäästlikkuse ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse edendamine.

Rahastamisvahendid on ka selliste struktuuri- ja investeerimisfondide programmide rakendusmehhanism, mida korraldusasutused rakendavad eelarve jagatud täitmise korras. 2014.–2020. aasta mitmeaastases finantsraamistikus on eelarve jagatud täitmise korras hallatavate rahastamisvahendite kaudu rakendamiseks ette nähtud eelarve kokku ligikaudu 21 miljardit eurot.

2008.–2015. aasta finants- ja võlakriisi järel on töökohtade loomise, majanduskasvu ja investeringute elavdamine üks komisjoni kümnest peamisest prioriteedist, mis on sätestatud tagasihoidliku investeerimistegevuse tõttu 2014. aastal esitatud Euroopa investeerimiskavas. Selle keskmes on 2015. aastal loodud Euroopa Strateegiliste Investeringute Fond (EFSI), mille eesmärk oli kaasata 2018. aasta keskpaigaks vähemalt 315 miljardit eurot täiendavaid investeringuid, kasutades selleks Euroopa Investeerimispanka grupi riskivõtmisvõime toetamist 16 miljardi euro suuruse ELi tagatisega ja 5 miljardi euro suurust rahastamist Euroopa Investeerimispanka grupi omavahenditest. Saavutatud edule tuginedes pikendati 2017. aasta lõpus EFSI kestust ja suurendati selle mahtu. Fond pakub nüüd 26 miljardi euro ulatuses eelarvetagatist, mida toetatakse 9,1 miljardi euro ulatuses eelarvevahendite eraldamisega. Peale selle pakub Euroopa Investeerimispanka grupp 7,5 miljardi euro ulatuses täiendavat riskivõtmisvõimet. Eesmärk on kaasata 2020. aasta lõpuks vähemalt 500 miljardit eurot täiendavaid investeringuid. InvestEU programm põhineb samal edukal eelarvemudelil nagu EFSI, tagades et nappide eelarveliste vahenditega kaasatakse võimalikult palju erasektori investeringuid.

Tingimused investeringute kasvuks on alates 2014. aastast paranenud tänu majandustingimuste paranemisele, aga ka avalikele sekkumistele näiteks EFSI kaudu. Ometi esineb jätkuvalt olulisi investeerimislünki eri poliitikavaldkondades, mis on püsivate turutõrgete tõttu sageli pärsitud. Liidu edasipüüdlike poliitiliste eesmärkide saavutamiseks on endiselt tähtis kaasata investeringute rahastamisel erakapitali, kohandades samal ajal lähenemisviisi, et suurendada poliitilist olulisust. InvestEU programm aitab saavutada liidu

poliitilisi eesmärgid, sealhulgas eelkõige COSME ja programmi „Euroopa horisont“ raames, kui on asjakohane kasutada tagasimakstavat investeringutoetust. Komisjoni ettepanekus „Tänapäevane eelarve Euroopa jaoks“ on sätestatud, et programmi „Euroopa horisont“ rahastamisvahendite eraldamiseks InvestEU fondi raames 3,5 miljardit eurot teadusuuringute, innovatsiooni ja digiteerimise poliitikaharule, kusjuures ELi tagatise soovituslik kogueraldis on 11,25 miljardit eurot.

InvestEU programmi loomisega võetakse kasutusele ühtne ELi investeringutoetuse mehhanism 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohaseks sisetugevuseks. InvestEU programm tugineb EFSI ja praeguste sisepoliitika rahastamisvahendite edukale kogemusele. Sellel on neli tugisammast: i) InvestEU fond, mis pakub ELi tagatist; ii) InvestEU nõustamiskeskus, mis pakub eelkõige projektide väljatöötamisega seotud tehnilist abi; iii) InvestEU portaal, mis pakub hõlpsasti juurdepääsetavat andmebaasi rahastamist otsivate projektide edendamiseks, ning iv) segarahastamistoimingud.

InvestEU fond kaasab erasektori investeringuid nõudluspõhiselt. See soodustab eelkõige innovatsiooni, digiteerimist ja jätkusuutlikke taristuinvesteringuid, kuid võtab arvesse ka sotsiaalsektori ja VKEde vajadusi. Oluline on hõlmata ka väiksemaid ja kohalikke projekte.

InvestEU fond hõlmab ELi eelarvetagatist, millega toetatakse rakenduspartnerite pakutavaid finantstooteid. See on suunatud ELi lisaväärtusega projektidele ja edendab ELi poliitiliste eesmärkide rahastamise sidusat lähenemisviisi. Fond pakub tulemuslikke ja tõhusaid ELi rahastamisvahendeid konkreetsetele poliitikavaldkondadele.

Käesolevas õigusakti ettepanekus on kohaldamisajaks määratud 1. jaanuar 2021 ning see esitatakse 27 liikmesriigile, sest 29. märtsil 2017 sai Euroopa Ülemkogu Ühendkuningriigilt teate tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 kohaselt.

• **Põhjused ja eesmärgid**

InvestEU programm on liidu sisepoliitika ühtse investeerimiskavana nii poliitika- kui ka rakendusvahend.

Poliitikavahendina on InvestEU programmi üldeesmärk toetada liidu poliitilisi eesmärgid avaliku sektori ja erakapitali kaasamisega ELis, tegeledes seega turutõrgete ja investeerimislünkadega, mis takistavad kestlikkuse, konkurentsivõime ja kaasava majanduskasvuga seotud ELi eesmärkide saavutamist.

Selleks et suurendada ELi majanduse konkurentsivõimet, jätkusuutlikku majanduskasvu, sotsiaalset toimetulekuvõimet ja kaasatust ning edendada kapitaliturgude integreerimist ELis kooskõlas ELi poliitiliste eesmärkidega eri sektorites, on eesmärk pakkuda rahastamist sellistele majandustegevuses osalejatele, kellega erarahastajad alati ei suuda või ei soovi nende riskiprofiili tõttu tegeleda. InvestEU programm aitab ELi tagatise toetusel ajakohastada ELi eelarvet ja suurendada selle mõju, *saavutades vähemaga rohkem*. Selliste majanduslikult elujõuliste projektide puhul, mis on võimelised teenima tulu, aitab eelarvetagatise süsteemsem kasutamine suurendada avaliku sektori vahendite mõju.

InvestEU programm peaks suutma kujundada ELi strateegiat endiselt tagasihoidliku investeerimistegevuse ergutamiseks liidus. Rahastamisallikate mitmekesistamise ning pikaajalise ja jätkusuutliku rahanduse edendamisega aitab InvestEU programm integreerida Euroopa kapitaliturge kapitaliturgude liidu raames ja tugevdada ühtset turgu. Kogu ELi hõlmava vahendina, mis koondab finants-, turu-, tehnilisi ja poliitikateadmisi, peaks InvestEU programm ka kiirendama poliitilisi eesmärgid teenivat finantsinnovatsiooni.

Rakendusvahendina taotleb InvestEU fond ELi eelarve tõhusamat täitmist eelarvetagatise kaudu, mastaabisäästu saavutamist, ELi tegevuse nähtavuse suurendamist ning aruandlus- ja vastutusraamistiku lihtsustamist. Kavandatud struktuuri sihiks on lihtsustamine, suurem paindlikkus ja pealtnäha sarnaste ELi toetusvahendite võimaliku kattuvuse kõrvaldamine.

Lisaks ELi tagatisele liidu tasandil on ettepanekus ette nähtud, et kui riigi või piirkonna tasandil esineb turutõrkeid või on mitteoptimaalne investeerimisolukord, võib liikmesriik kasutada samade eesmärkide saavutamiseks osa eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest InvestEU fondist antava ELi tagatise spetsiaalse osa kaudu.

Peale selle pakub InvestEU nõustamiskeskus kogu investeerimistsükli jooksul projektide väljatöötamise alast nõustamist ja kaasnevaid meetmeid, et soodustada projektide algatamist ja väljatöötamist ning juurdepääsu rahastamisele. InvestEU nõustamiskeskus hakkab tegutsema InvestEU programmi poliitikavaldkondades ning tagab ka ühtse juurdepääsupunkti projektide arendajatele ja vahendajatele. InvestEU nõustamiskeskus täiendab tehnilise abi meetmeid, mida teostatakse eelarve jagatud täitmise korras hallatavate programmide raames.

InvestEU portaal suurendab investeerimisvõimaluste nähtavust liidus ja abistab seega rahastamist otsivaid projektiarendajaid.

- **Kooskõla kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek on täielikult kooskõlas kehtivate õigusnormidega, sest InvestEU programm annab ELi eelarvevahendite tõhusaks kasutamiseks ELi tagatise, kui tuluteenimisvõimelisi toiminguid rahastatakse kooskõlas ELi poliitiliste eesmärkidega. Nende hulka kuuluvad kapitaliturgude liit, digitaalse ühtse turu strateegia, pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“, ELi ringmajanduse tegevuskava, vähese heitega liikuvuse strateegia ning Euroopa kaitse- ja kosmosestrateegia. InvestEU fond toetab oma kohaldamisala piires nende üksteist tugevdavate strateegiate rahastamist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

InvestEU programm täiendab toetusi ja muid toetatavate poliitikavaldkondade alla kuuluvaid meetmeid, nagu programmi „Euroopa horisont“, Euroopa ühendamise rahastus, digitaalse Euroopa programmi, ühtset turgu, VKEde konkurentsivõimet ja Euroopa statistikaprogrammi, Euroopa kosmoseprogrammi, Euroopa Sotsiaalfondi+, programmi „Loov Euroopa“, keskkonna ja kliimameetmete programmi (LIFE) ja Euroopa Kaitsefondi. Asjakohastel juhtudel tagatakse koostoime välispoliitikavahenditega.

Segarahastamine toetustega tagab täiendavuse muude rahastamisprogrammidega.

InvestEU programm täiendab ka Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde. Selleks et hõlbustada teatavate eelarve jagatud täitmise korras hallatavate fondide (Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)) rakendamist finantstoodete abil, on liikmesriikidel võimalik tugineda InvestEU programmile. Ühtsete eeskirjade kohaldamise tõttu on see varasema olukorraga võrreldes oluline lihtsustus.

InvestEU programmi meetmeid tuleks kasutada turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks proportsionaalsel viisil ilma erasektori rahalisi vahendeid dubleerimata või välja tõrjumata ning neil peaks olema selge Euroopa lisaväärtus. See tagab programmi meetmete ja ELi riigiabi eeskirjade järjepidevuse, hoides ära ebakohased konkurentsimoonutused siseturul.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklil 173 (tööstus) ja artikli 175 (majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus) kolmandal lõigul.

Kooskõlas väljakujunenud kohtupraktikaga kajastab osutatud õiguslik alus ettepaneku põhisisu. Mõlema õiguslikku alust käsitleva artikli puhul on sätestatud sama menetlus (seadusandlik tavamenetlus).

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

InvestEU programm hõlmab ELi poliitilisi prioriteete toetavaid investeeringuid ja rahastamisvõimalusi, tegeledes kogu ELi hõlmavate turutõrgete ja investeerimislünkadega. See toetab ka uute või keerukate turutõrgete ja investeerimislünkade jaoks uuenduslike finantstoodete kavandamist, väljatöötamist ja kogu ELi hõlmavat turupõhisuse kontrolli ning nende levitamise süsteeme.

Vabatahtlik liikmesriikide osa võimaldaks tegeleda riigile eriomaste turutõrgete ja investeerimislünkadega, tuginedes samal ajal kesktasandil kavandatud finantstoodetele, mis tagab õigustatud juhtudel vahendite tõhusama geograafilise kasutuse. See võimaldaks liikmesriikidel rakendada osa oma ERFi, ESFi+, Ühtekuuluvusfondi, EMKFi ja EAFRD rahalistest vahenditest InvestEU fondi kaudu.

Kavandatud struktuur – kaks osa igas poliitikaharus – võimaldab subsidiaarsuse põhimõtet tõhusalt kohaldada. Lisaks sellele kohaldatakse iga poliitikaharu mõlema osa suhtes samu InvestEU fondi eeskirju, mis tagab selgema ja lihtsama raamistiku ELi eri rahastamisallikate kasutamisel.

• Proportsionaalsus

ELi pikaajalised eesmärgid kestlikkuse, konkurentsivõime ja kaasava majanduskasvu vallas nõuavad mahukaid investeeringuid eri poliitikavaldkondades. See hõlmab muu hulgas uusi liikuvusega seotud mudeleid, taastuvenergiat, energiatõhusust, looduskapitali, innovatsiooni, digiteerimist, oskusi, sotsiaalset taristut, ringmajandust, kliimameetmeid, ookeane ning väikeettevõtete loomist ja majanduskasvu.

Tuleb teha uusi jõupingutusi, et võidelda turu jätkuva killustatuse ja turutõrgetega, mis on tingitud erainvestorite riskikartlikkusest, avaliku sektori piiratud rahastamissuutlikkusest ja investeerimiskeskonna struktuursetest ebatõhususest. Liikmesriigid ei suuda neid investeerimislünki üksi piisavalt täita.

ELi tasandil sekkumine tagab finantsvõimenduse vahendite kriitilise massi saavutamiseks, et maksimeerida investeeringute mõju kohapeal. Ettepanek ei asenda liikmesriikide investeeringuid, vaid täiendab neid, keskendudes eelkõige ELi lisaväärtusega projektidele. Peale selle tagab ELi tasand uuenduslike finantstoodete kasutamisel mastaabisäästu, edendades erasektori investeeringuid kogu ELis ning kasutades selleks ära Euroopa institutsioone ja nende asjatundlikkust. ELi tasandi sekkumine annab juurdepääsu ka Euroopa projektide mitmekesisele portfelliga, edendades sellega erasektori investeeringuid, ja võimaldab välja töötada uuenduslikud rahastamislahendused, mida saab vajaduse korral laiendada või korrata kõigis liikmesriikides.

ELi tasandil sekkumine on ainus vahend, mis saab tõhusalt rahuldada kogu ELi hõlmavate poliitiliste eesmärkidega seotud investeerimisvajadusi. Lisaks sellele on järelejäanud

investeeringislünkade täitmiseks 2021.–2027. aastal jätkuvalt vaja struktuurireforme ja paremat regulatiivset keskkonda.

- **Vahendi valik**

Ettepaneku eesmärk on kehtestada ühtne vahend rakenduspartnerite rahastamis- ja investeeringutoiminguid toetava ELi eelarvetagatise pakkumiseks kooskõlas mõjuhinnangu järeldustega, et tugineda EFSI ja varasemate rahastamisvahendite edule, võttes samal ajal arvesse muu hulgas killustatuse vältimise ja võimalike kattuvustega seoses saadud õppetunde. Seetõttu esitatakse määruse ettepanek.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ettepanek tugineb varasemate rahastamisvahendite ja EFSI hindamisel saadud kogemustele. Eelkõige korraldati 2018. aastal EFSI sõltumatu hindamine [lisage välishindamise ja komisjoni talituste töödokumendi viited], mis lisandus mitmele muule EFSI hindamisele alates selle loomisest:

- komisjoni hindamine ELi tagatise kasutamise ja EFSI tagatisfondi toimimise kohta,¹ millele on lisatud kontrollikoja arvamus²,
- EIP hindamine EFSI toimimise kohta³ (oktoober 2016) ja
- sõltumatu välishindamine EFSI määruse kohaldamise kohta⁴ (november 2016).

Nende hindamiste peamistest tulemustest tehti kokkuvõtte komisjoni teatises Euroopa investeeringuskava kohta (COM(2016) 764)⁵.

Kõikide hindamiste tulemusena leiti, et ELi tagatis on asjakohane ning võimaldab EIP-i teostada riskantsemat tegevust ja võtta kasutusele suurema riskiga tooteid, et toetada suuremat hulka toetusesaajaid. EFSI osutus asjakohaseks vahendiks ka erakapitali kaasamisel. Seoses juhtimisega tõi 2018. aasta sõltumatu hindamine esile investeeringute komitee tähtsuse kava usaldusvääruse seisukohast ning tema otsuste läbipaistvuse ja tulemustabeli kvaliteedi olulisuse; tulemustabelit peeti asjakohaseks vahendiks, mis võimaldab kohaldada järjekindlat lähenemisviisi projekti tutvustamisel ja hindamise järeldustest kokkuvõtte tegemisel.

Lepingutes võetud kohustuste põhjal oli EFSI kaasanud 2017. aasta lõpuks 207 miljardit euro väärtuses investeeringuid (s.o 66 % eesmärgist). Heakskiidetud tehingute põhjal oli ta kaasanud 256 miljardit euro väärtuses investeeringuid (s.o 81 % eesmärgist). Selle suundumuse ekstrapoleerimisel veel kuue kuu võrra kuni EFSI lõpuni 2018. aasta keskel peaksid kaasatud investeeringud heakskiidetud tehingute põhjal ulatuma 2018. aasta keskpaigaks või varsti pärast seda 315 miljardi euroni.

Hindamiste käigus täheldati teatavat kontsentreerumist arenenud institutsioonilise suutlikkusega liikmesriikides. Kaasatud investeeringute võrdlemisel liikmesriikide SKPga on see kontsentreerumine siiski palju vähem märgatav. Geograafilise tasakaalu edasiseks parandamiseks on EFSI 2.0 puhul sellegipoolest suurendatud Euroopa investeeringunõustamise keskuse asjakohasust.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016SC0297&from=EN>.

² https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS1611_11/OP16_02_EN.pdf.

³ <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/evaluation-of-the-functioning-of-the-efsi.htm>.

⁴ https://ec.europa.eu/commission/publications/independent-evaluation-investment-plan_en.

⁵ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/COM-2016-764-F1-EN-MAIN.PDF>.

2017. aasta 31. detsembri seisuga on EFSI tegelik mitmekordistav mõju üldjoontes kooskõlas algse hinnanguga – 2017. aasta lõpuks saavutatud üldine koondkordaja on 13,5 võrreldes 15ga, mis oli investeerimisperioodi lõpuks seatud eesmärk. EFSI on olnud tulemuslik ka erasektori investeringute kaasamisel. Umbes 64 % kaasatud investeringutest on pärit erasektorist.

Mis puutub tõhususse, siis ELi tagatise kättesaadavus osutus tõhusaks vahendiks, mis suurendas märkimisväärselt EIP riskantsemate tehingute mahtu. Eelkõige külmutab ELi tagatis vähem eelarvevahendeid kui rahastamisvahendid, sest see vajab mõistlikke, kuid piiratud eraldisi võrreldes rahalise osaluse tasemega. Sellega võetakse tingimuslik kohustus ja peaks järelikult saavutatama mastaabisääst, mille tulemusena kaasatakse iga kulutatud euro kohta rohkem investeringuid. 2018. aasta sõltumatu hindamise käigus analüüsitud tõendid näitasid selgelt ka seda, et EFSI raames antud ELi tagatise suurus oli sobiv. Leiti ka, et EFSI sihtmäära modelleerimiseks kasutatud meetod oli üldjoontes rahuldav ja kooskõlas ühtsete standarditega, kuid soovitati teatavaid edasiarendusi.

Eelarvetagatis on osutunud ka ELi eelarve jaoks kulutõhusamaks, sest see piirab rakenduspartnerile haldustasude maksmist. EFSI taristu- ja innovatsiooniharu raames antava ELi tagatise eest saab EL isegi tasu.

2016. aasta sõltumatu hindamine rõhutas täiendavuse mõiste parema määratlemise ja selgitamise vajadust. Seetõttu sisaldab EFSI 2.0 määrus mitut meetet, mis selgitavad mõistet ja kriteeriume ning muudavad protsess läbipaistvamaks.

2018. aasta sõltumatu hindamine, mille käigus sai hinnata ainult EFSI raames heaks kiidetud tehinguid, kuid ei saanud seetõttu kontrollida uusi EFSI 2.0 meetmeid, kinnitas täiendavuse mõiste ja mitteoptimaalse investeerimisolukorra määratluse edasise selgitamise vajadust. Eelkõige leiti, et EFSI tehingud on kõrgema riskitasemega kui tavalised (muud kui EFSI) Euroopa Investeerimispannga tehingud, nagu nõuab EFSI määrus. Erinevad uuringud ja intervjuud näitasid siiski, et EFSI taristu- ja innovatsiooniharu raames võis toimuda teatav väljatõrjumine. Sellist olukorda tuleks InvestEU programmi puhul vältida.

2018. aasta sõltumatu hindamine rõhutas ka uute investorite ligimeelitamise, uute toodete ja rahastamismudelite tutvustamise ja turupõhisuse kontrolli ning finantsteenuste osutajate poolt rangemate tehingustandardite toetamise ja kasutuselevõtmise mittefinantsilist lisaväärtust.

EIP 2016. aasta hindamine ja 2018. aasta sõltumatu hindamine kinnitasid, et EFSI põhjustas sarnaste finantstoodete pakkumisega alguses teiste ELi tasandi rahastamisvahendite, eelkõige Euroopa ühendamise rahastu võlainstrumendi ja InnovFin'i teatava osa häireid, mis lahendati osaliselt olemasolevate vahendite ümbersuunamisega uutele turusegmentidele.

InvestEU fondi ettepanek tugineb ka kahe varasema kümnendi rahastamisvahendite (Euroopa ühendamise rahastu, programm „Horisont 2020“, COSME jne) ja varasemate finantsraamistike raames algatatud vahendite, näiteks konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi hindamisel saadud kogemustele. Need hindamised kinnitavad üldiselt, et Euroopas esineb ELi rahastamisvahenditega hõlmatud sektorites ja poliitikavaldkondades endiselt rahastamislünki ning et ELi tasandi investeringutoetus on liidu poliitiliste eesmärkide saavutamiseks jätkuvalt asjakohane ja vajalik. Need rõhutavad siiski ka vajadust tugevdada sidusust erinevate ELi tasandi rahastamisvahendite vahel ja muude ELi algatustega ning kasutada paremini ära koostoiimet riiklike ja piirkondlike algatustega ja kinnitavad, et olemasolevate vahendite puhul esineb kattuvusi. Hindamised osutavad investeringutoetuse vahendite parema kooskõlastamise ja kavandamise vajadusele, et minimeerida võimalikke kattuvusi. Tegevuste laiendamine on tekitanud vajaduse tugevdada meetmete üldise

kooskõlastamise mehhanisme, vältides seega tarbetut levikut ja saavutades suurema koostoime.

Seoses COSME vahenditega, millega toetatakse VKEsid, mis on liidu tulevase konkurentsivõime jaoks väga tähtsad, näitavad hindamised, et need vahendid on turutõrgete tõttu igati põhjendatud ja nende ajendiks on VKEde piiratud juurdepääs rahastamisele. Eelkõige idufirmad, väiksemad VKEd ja piisava tagatiseta ettevõtjad kogevad kogu ELis püsivaid ja struktuurseid turulüangi laenuraha saamisel. Kontrollikoda leidis eriaruandes, et VKEde tagatissüsteem on mõjutanud positiivselt toetatud VKEde kasvu. Kontrollikoja soovitude kohaselt on vaja parandada toetusesaajate väljavalimist ja tagada suurem kooskõlastamine riiklike kavadega⁶.

Programmi „Horisont 2020“ InnovFin'i rahastamisvahendite kohta näitavad hindamised, et juurdepääs rahastamisele on Euroopa innovatsioonitulemuste parandamiseks jätkuvalt oluline küsimus. Need kinnitavad, et InnovFin'i rahastamisvahendid on andnud teadusuuringute ja innovatsiooni riskifinantseerimise kasvava nõudluse tingimustes häid tulemusi ning võimaldanud EIP grupil katta uusi suurema riskiga segmente. Siiski rõhutatakse taas vajadust tugevdada koostoimet teiste ELi rahastamisprogrammidega, nagu ka vajadust kõrvaldada allesjäänud takistused, et aidata innovaatilistel ettevõtetel kasvada algetapist laienemiseni. Samuti märgiti, et ainult suhteliselt väike arv programmi „Horisont 2020“ raames toetust saanud ettevõtjatest said toetust selle programmi rahastamisvahendite kaudu, mis võib takistada innovaatiliste ettevõtete kasvu.

InvestEU fond tugineb neile kogemustele ning keskendub teadusuuringute ja innovatsiooniga tegelejatele (sh innovaatilistele VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele), et pakkuda neile paremat juurdepääsu rahastamisele kõigis nende arenguetappides. See kasutab ära toetuste ja turupõhise rahastamise koostoimet, hõlbustades segarahastamist. Lisaks sellele soovitati Euroopa Kontrollikoja auditis tagatissüsteemi kohta keskenduda toetusesaajate väljavalimisel innovaatilisematele ettevõtetele. Teadmiste ja vahendite koondamisega suunatakse InvestEU fondi toetus järjest enam ettevõtetele, kes teostavad suurema riskiga innovatsioonitegevust.

Sotsiaalvaldkonnas ning seoses Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmiga on olemas empiirilisi tõendeid, et liidus on suur puudus investeringutest sotsiaalsesse taristusse, kaupu („materiaalne vara“) tootvatesse sotsiaalsetesse ettevõtetesse ning sotsiaalteenustesse, ideedesse ja inimestesse („immateriaalne vara“), kuid need on liikmesriikide jaoks kriitilise tähtsusega, et areneda õiglaseks, kaasavaks ja teadmuspõhiseks ühiskonnaks.

Mikrorahastamine ja sotsiaalsed ettevõtted on Euroopas ikka veel uued nähtused ja osa tekkivast turust, mis ei ole veel täielikult välja arenenud. Nagu Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi 2017. aasta vahehindamises rõhutati, on selle programmi rahastamisvahenditega toetatud haavatavaid isikuid ja mikroettevõtjaid ning edendatud sotsiaalsete ettevõtete rahastamisvõimalusi, saavutades seega märkimisväärse sotsiaalse mõju. Hindamisel järeldati, et seniste tulemuste kogupotentsiaali kasutamine õigustab investeringutoetuse jätkamist sotsiaalvaldkonnas ja täiendavate vahendite pakkumist InvestEU programmi raames.

InvestEU programmi mõju hindamise aruanne sisaldab nende hindamistulemuste üksikasjalikku kokkuvõtet.

---

⁶ <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=44174>.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Mõju hindamisel tugineti avalikule konsultatsioonile ELi vahendite üle investeringute, teadusuuringute ja innovatsiooni, VKEde ja ühtse turu valdkonnas ning eelkõige ELi investeringutoetust⁷ puudutavatele vastustele.

Käesolevas ettepanekus on selle avaliku konsultatsiooni tulemusi arvesse võetud. Enamik vastajaid leidis eelkõige, et praegune ELi investeringutoetus ei ole piisavalt seotud selliste poliitiliste ülesannetega nagu töötuse vähendamine, sotsiaalsete investeringute toetamine, digiülemineku hõlbustamine, rahastamisvõimaluste parandamine eelkõige VKEde jaoks, puhta ja tervisliku keskkonna tagamine ning tööstusarengu toetamine.

Vastajad rõhutasid kogu ELi hõlmavate poliitiliste ülesannete olulisust muu hulgas sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, hariduse ja koolituse toetamine, puhas ja tervislik keskkond, üleminek vähese CO₂-heitega ja ringmajandusele ning töötuse vähendamine.

Umbes 60 % strateegilise taristu üle peetud avalikule konsultatsioonile vastanutest leidis, et rahastamisvahendite juurdepääsu raskused takistavad praegustel programmidel poliitiliste eesmärkide edukat saavutamist.

Valdav enamik osalejaid toetas kindlaksmääratud meetmeid, mis võivad toetada lihtsustamist ja halduskoormuse vähendamist. See hõlmas eelkõige eeskirjade vähendamist, selgemaks muutmist ja lühendamist, ELi eri fondide eeskirjade vastavusse viimist ning stabiilset, kuid paindlikku raamistikku programmitöö perioodidel.

Ettepanek püüab neid tulemusi arvesse võtta, suunates InvestEU fondi toetuse rohkem liidu poliitilistele prioriteetidele. InvestEU fondi ühtsed eeskirjad peaksid lahendama võimalike kattuvuste probleemi ja eelkõige muutma toetuse taotlemise lõplike toetusesaajate jaoks lihtsamaks. InvestEU fond on oma olemuselt paindlik, et seda saaks turuolukorra ja vajaduste muutumisel kohendada. Ühtlustatud on ka aruandlusnõudeid.

- **Välisekspertid**

Korraldati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määruse (EL) 2015/1017 (mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeringute Fond)⁸ artikli 18 lõike 6 kohane välishindamine, nagu on selgitatud alapunktis „Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll“. Selle tulemused avaldatakse käesoleva ettepanekuga samal ajal.

- **Mõjuhinnang**

Mõjuhinnangus [sisestage viide mõjuhinnangule] käsitletakse üksikasjalikult järgmise mitmeaastase finantsraamistiku põhiprobleeme, eelkõige investeerimislünki ja mitteoptimaalset investeerimisolukorda eri poliitikavaldkondades (nt teadusuuringud ja innovatsioon, jätkusuutlik taristu, VKEde rahastamine ja sotsiaalsed investeringud). Selles analüüsitakse ja selgitatakse kavandatud InvestEU fondi struktuuri, juhtimise, eesmärkide, sihtmeetmete, finantstoodete ja lõplike toetusesaajatega seotud valikuid. Mõjuhinnangus on asjakohastel juhtudel kirjeldatud kaalutud alternatiive ja selgitatud kavandatud valikute

⁷ See oli investeringute, teadusuuringute ja innovatsiooni, VKEde ja ühtse turu üle peetud avaliku konsultatsiooni osa.

https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-eu-funds-area-investment-research-innovation-smes-and-single-market_en.

⁸ ELT L 169, 1.7.2015, lk 1.

põhjuseid. See puudutab eelkõige ühtse investeringutoetuse vahendi loomise, rakendusmehhanismide ja rakenduspartnerite ning kavandatud juhtimisstruktuuri põhimõtteid.

Mõjuhinnangus rõhutatakse, et praegused kogemused ELi rahastamisvahendite ja EFSI eelarvetagatisega on näidanud vajadust lihtsustada, tõhustada ja paremini kooskõlastada ELi investeringutoetuse vahendeid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ajal. EFSIga saadud kogemused näitasid ka, et tavapärase rahastamisvahendite asemel võimaluse korral eelarvetagatise kasutamine toob märkimisväärselt kasu ja suurendab tõhusust.

Mõjuhinnangus tuvastati InvestEU fondi järgmised põhiomadused:

- ühtne struktuur, millest teavitatakse otseselt rahastamist otsivaid finantsvahendajaid, projektiarendajaid ja lõplikke toetusesaajaid;
- finantsvõimenduse suurendamine ja eelarvevahendite tõhusam kasutamine ühtse eelarvetagatise kasutamise eri finantstoodete toetamiseks, mis käsitlevad mitmekesisest riskiportfelli. See suurendab tõhusust rohkem kui piiratud hulka riske käsitlevate eri rahastamisvahendite või eraldi eelarvetagatiste kasutamise variant, sest nõuab madalamat eraldiste määra, kuid tagab samaväärse kaitsetaseme;
- investeringutoetuse vahendite lihtsustatud ja suunatud pakkumine ELi peamiste poliitiliste eesmärkide saavutamiseks. See võimaldab ka kombineerida ELi eri programmide toetusi ja rahastamist, EIP tavalane ja erasektoripoolset rahastamist;
- suutlikkus pakkuda sektoripõhiseid vahendeid, et toetada konkreetsete turutõrgete kõrvaldamist (nt keskkonnahoidlik laevandus, energiavaldkonna näidisprojektid, looduskapital);
- paindlikkusmeetmed, mis võimaldavad InvestEU fondil kiiresti reageerida turumuutustele ja aja jooksul arenevatele poliitilistele prioriteetidele;
- integreeritud juhtimis- ja rakendamisstruktuur, mis tõhustab sisemist kooskõlastamist ja tugevdab komisjoni positsiooni rakenduspartnerite suhtes. See suurendaks ka halduskulude tõhusust, väldiks dubleerimist ja kattuvust ning suurendaks investoritele nähtavust;
- lihtsustatud aruandlus-, järelevalve- ja kontrollinõuded. Ühtse raamistiku tõttu näeb InvestEU fond ette integreeritud ja lihtsustatud järelevalve- ja aruandluseeskirjad;
- keskselt hallatavate programmide ja eelarve jagatud täitmise korras hallatavate programmide suurem täiendavus. See hõlmab liikmesriikide võimalust suunata eelarve jagatud täitmise korras hallatavad eraldised InvestEU fondi (liikmesriigi osa) kaudu;
- InvestEU nõustamiskeskuse ühendamise InvestEU fondiga, et toetada toetuskõlblike projektide reservi väljatöötamist ja rakendamist.

InvestEU fondi raames kavandatud sekkumisi rakendatakse eri toodete kaudu, mis on suunatud eri riskidele, mis nõuavad oma olemuselt kõrgeid, keskmisi või madalaid eraldiste määrasid olenevalt pakutava tagatise liigist ja toetatavatest tehingutest. Komisjon annab suuniseid ning jälgib eri toodete kasutamist ja nendega kaasnevaid riske, et koguportfell oleks kooskõlas ettepanekus sätestatud eraldiste määraga.

27. aprillil 2018 andis õiguskontrollikomitee reservatsioonidega positiivse arvamuse. [sisestage õiguskontrollikomitee arvamuse hüperlink] Tõstatatud küsimusi käsitletakse mõjuhinnangut sisaldavas komisjoni talituste töödokumendis [sisestage viide/link]. Aruandes selgitatakse nüüd paremini EFSI ja keskselt hallatavate rahastamisvahendite praegusi

kattuvusi. Samuti on selles täpsustatud, kuidas välditakse võimalikke kattuvusi InvestEU fondi puhul. Lisaks sellele käsitletakse üksikasjalikumalt kavandatud juhtimisstruktuuri valikut ja eri organite rolli. See hõlmab EFSI ja rahastamisvahendite puhul praegu kasutatava juhtimiskorralduse võrdlust InvestEU fondi kavandatud juhtimiskorraldusega. Lisatud on täiendavad selgitused kavandatud riskitaseme ja eraldiste määra eelduste kohta, sealhulgas juhtimisstruktuuri kuuluva riskihindamisfunktsiooni kohta.

- **Lihtsustamine**

Mitteoptimaalse investeerimisolukorraga tegeletakse praegu ELi rahastamisvahendite ja EFSI heterogeense ja killustatud portfelli kaudu. See olukord tekitab ka raskusi finantsvahendajatele ja lõplikele toetusesaajatele, kes peavad toime tulema erinevate toetuskõlblikkuse ja aruandluseeskirjadega.

InvestEU fondi eesmärk on lihtsustada ELi investeringutoetust, kehtestades keerukust vähendava ühtse raamistiku. Kuna ühtsete eeskirjade korral on vähem lepinguid, lihtsustab InvestEU fond lõplike toetusesaajate juurdepääsu ELi toetusele, juhtimist ja investeringutoetuse vahendite haldamist.

Kuna InvestEU katab kõiki investeringutoetuse poliitika vajadusi, võimaldab see aruandlusnõudeid ja tulemusnäitajaid tõhustada ja ühtlustada.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõigusi.

4. MÕJU EELARVELE

Kooskõlas komisjoni teatisega⁹ mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2021–2017 on InvestEU programmile ettenähtud eelarveraamistik (kulukohustused jooksevhindades) 14 725 000 000 eurot, sealhulgas 525 000 000 eurot projektide väljatöötamise alaseks abiks ja muudeks kaasnevateks meetmeteks. Kogueraldis on 15 200 000 000 eurot, millest 1 000 000 000 eurot kaetakse olemasolevate rahastamisvahendite ja EFSI tuludest, tagasimaksetest ja sissenõutud summadest. Kooskõlas [finantsmääruse] [artikli 211 lõike 4 punktiga d] annavad eraldistesse täiendava panuse ka InvestEU fondi tulud ja sissenõutud summad.

Käesolevas ettepanekus sisaldub finantsselgitus.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

InvestEU fondi (ELi tagatist) rakendatakse eelarve kaudse täitmise korras. Komisjon sõlmib rakenduspartneritega vajalikud tagatislepingud. InvestEU nõustamiskeskust rakendatakse eelarve kaudse või otsese täitmise korras olenevalt abi laadist. InvestEU portaali rakendatakse peamiselt eelarve otsese täitmise korras.

InvestEU programmi mõju selgitatakse välja hindamiste abil. Hindamised toimuvad kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe¹⁰ punktidega 22 ja 23, milles kolm institutsiooni kinnitasid, et olemasolevate õigusaktide ja poliitika hindamine peaks moodustama aluse võimalike edasiste meetmete mõju hindamiseks. Hindamised

---

⁹ COM(2018) 321 final.

¹⁰ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

käsitlevad InvestEU programmi mõju kohapeal, võttes aluseks InvestEU programmi näitajad/sihid ja üksikasjaliku analüüsi selle kohta, mil määral võib leida, et InvestEU programm on asjakohane, tulemuslik, tõhus, piisava ELi lisaväärtusega ja sidus ELi teiste poliitikameetmetega. Saadud kogemuste põhjal tehakse kindlaks puudused/probleemid ja meetmete või nende tulemuste edasise parandamise võimalused ning aidatakse meetmeid maksimaalselt kasutada / nende mõju suurendada. Tulemuste järelevalve põhineb ettepanekus sätestatud näitajatel. Peale nende põhinäitajate lisatakse investeerimissuunistesse või tagatislepingutesse üksikasjalikumad näitajad vastavalt sellele, milliseid konkreetseid finantstooteid kasutatakse. Lisaks sellele töötatakse välja konkreetsed näitajad InvestEU nõustamiskeskuse ja InvestEU portaali jaoks.

Rakenduspartneritelt nõutakse ühtlustatud aruandlust kooskõlas [finantsmäärusega].

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

I peatükk. Üldsätted

Üldsätted puudutavad InvestEU programmi üld- ja erieesmärke, mida kajastatakse seejärel poliitikaharudes.

InvestEU fondi raames ELi tagatisega toetatavad rahastamis- ja investeerimistoimingud annavad panuse i) liidu konkurentsivõimesse, sealhulgas innovatsiooni ja digiteerimisse; ii) liidu majanduse jätkusuutlikkusse ja kasvu; iii) sotsiaalsesse toimetulekuvõimesse ja kaasatusse; iv) liidu kapitaliturgude integreerimisse ja ühtse turu tugevdamisse, sealhulgas liidu kapitaliturgude killustatuse kõrvaldamise, liidu ettevõtjate rahastamisallikate mitmekesistamise ja jätkusuutliku rahanduse edendamise lahendustesse.

ELi tagatise suuruseks on kavandatud 38 000 000 000 eurot ja eraldiste määraks 40 %, mis tähendab, et eraldisteks on vaja 15 200 000 000 eurot (mõlemad summad on jooksevhindades). ELi tagatise soovituslik jaotus poliitikaharude vahel on esitatud I lisas. Eraldiste suurus põhineb kavandatud finantstoodete liigil ja portfelli riskitasemel, võttes arvesse EFSI ja varasemate rahastamisvahenditega saadud kogemusi.

InvestEU nõustamiskeskuse, InvestEU portaali ja kaasnevate meetmete rahastamispaketi suuruseks on kavandatud 525 000 000 eurot (jooksevhindades).

Samuti on ette nähtud, et InvestEU fondi poliitikaharude alla kuuluvate finantstoodetega võivad olla seotud kolmandad riigid, kelle osalus on täielikult rahaline. See võimalus on ette nähtud eelkõige selleks, et õigustatud juhtudel oleks võimalik jätkata olemasolevaid kokkuleppeid, muu hulgas teadusuuringute valdkonnas, või ette näha ühinemisprotsessi toetamise võimalused. Liikmesriigid, kes soovivad kasutada osa oma eelarve jagatud täitmise korras hallatavatest rahalistest vahenditest InvestEU fondi kaudu, võivad samuti anda oma panuse. Need summad lisanduvad 38 000 000 000 euro suurusele (jooksevhindades) ELi tagatisele.

II peatükk. InvestEU fond

Selles peatükis on kindlaks määratud InvestEU fondi neli poliitikaharu: i) jätkusuutlik taristu; ii) teadusuuringud, innovatsioon ja digiteerimine; iii) VKEd; iv) sotsiaalvaldkonna investeringud ja oskused. Samuti on selles kindlaks määratud ELi tagatise kaks osa: i) ELi osa ja ii) liikmesriigi osa, mis koosneb ühest allosas iga liikmesriigi kohta, kes otsustab panustada osa oma eelarve jagatud täitmise korras hallatavatest rahalistest vahenditest InvestEU fondi.

Liikmesriigi osaga seotud erieeskirjadega nähakse ette osaluslepingu sõlmimine komisjoni ja liikmesriigi vahel ning määratakse kindlaks osaluse põhielemendid, nagu suurus, eraldiste määr ja tingimuslik vastutus. Ühissätete määrus ja muu asjakohane õiguslik alus sisaldavad vajalikke võimaldavaid sätteid. InvestEU fondi ülekandmise järel rakendatakse liikmesriigi osa InvestEU fondi eeskirjade kohaselt. Komisjon valib liikmesriigi ettepaneku põhjal rakenduspartneri ja sõlmib asjaomase liikmesriigiga tagatislepingu.

Komisjoni ettepanekus mitmeaastase finantsraamistiku kohta aastateks 2021–2027 seati edasipüüdlik eesmärk integreerida kliimamuutuste küsimus kõikidesse ELi programmidesse, üldeesmärgiga suunata 25 % ELi kulutustest kliimaeesmärkide saavutamisse. InvestEU programmi panust selle üldeesmärgi saavutamisse jälgitakse ELi kliimajälgimissüsteemi abil. Komisjon esitab teabe kord aastas seoses iga-aastase eelarveprojektiga.

Komisjon püüab kogu InvestEU programmi ettevalmistamise, rakendamise, läbivaatamise ja hindamise protsessi käigus kindlaks teha asjakohased meetmed, et toetada InvestEU programmi potentsiaali täielikku kasutamist seoses panuse andmisega kliimaeesmärkide täitmisele.

III peatükk. ELi tagatis

See peatükk sisaldab ELi tagatise ja selle kasutamise seotud sätteid. Need hõlmavad ELi tagatise tagasivõtmist ja nõudmisel realiseeritavust, mitmeaastase finantsraamistiku perioodi katvat investeerimisperioodi ning toetuskõlblike rahastamis- ja investeerimistoimingute ja toetuskõlblike rahastamisliikidega seotud nõudeid. Rahastamis- ja investeerimistoiminguteks kõlblikud sektorid on üksikasjalikumalt sätestatud II lisas.

Peale selle on kõnealuses peatükis sätestatud nõuded rakenduspartneritele, kes peavad muu hulgas läbima sambapõhise hindamise kooskõlas [finantsmäärusega], ning komisjoni ja rakenduspartnerite vahelistele tagatislepingutele.

Komisjon võtab rakenduspartnerite valimisel arvesse nende suutlikkust täita InvestEU fondi eesmärgid ja panustada oma vahendeid, kaasata erainvestoreid, tagada piisav geograafiline ja valdkondlik kaetus ning anda panus turutõrgete ja mitteoptimaalse turuolukorra kõrvaldamise uutesse lahendustesse. Euroopa Investeerimispanka grupp peaks jääma ELi osa raames privilegeeritud rakenduspartneriks, võttes arvesse tema rolli vastavalt aluslepingutele, tema suutlikkust tegutseda kõigis liikmesriikides ning olemasolevaid kogemusi seoses praeguste rahastamisvahendite ja EFSIga. Kaalutakse ka liikmesriikide tugipankasid või finantseerimisasutusi. Rakenduspartneriks võivad olla ka teised rahvusvahelised finantsasutused, eelkõige kui nad pakuvad suhtelist eelist, omades teatavates liikmesriikides eriteadmisi ja -kogemusi. Teistel üksustel, mis vastavad finantsmääruses sätestatud kriteeriumidele, peaks samuti olema võimalik tegutseda rakenduspartneritena. Rakenduspartnerid peavad hõlmama vähemalt kolme liikmesriiki, kuid nad võivad selleks grupi moodustada.

Eeldatavasti eraldatakse ligikaudu 75 % ELi tagatisest ELi osa raames rakenduspartneritele või partneritele, kes saavad pakkuda finantstooteid kõigis liikmesriikides.

Selles peatükis on sätestatud ka ELi tagatise üksikasjalik kate, võttes arvesse sellega antava rahastamise erinevat laadi.

IV peatükk. Juhtimine

InvestEU fondil on nõuandekogu, mis kohtub kahes koosseisus: i) rakenduspartnerite esindajad ja ii) liikmesriikide esindajad. Rakenduspartnerite koosseisus on selle ülesanne nõustada komisjoni InvestEU fondi raames rakendatavate finantstoodete kavandamise, turutõrgete ja mitteoptimaalse investeerimisolukorra ning turutingimuste küsimuses.

Nõuandekogu teavitab ka liikmesriike InvestEU fondi rakendamisest ning võimaldab vahetada korrapäraselt arvamusi turu arengu kohta ja jagada parimaid tavasid.

Rakenduspartnerite poolt komisjoni käsutusse antud ekspertidest koosnev projektirühm koostab võimalike rahastamis- ja investeerimistoimingute tulemustabeli, mille põhjal investeringute komitee hindab, kas anda neile toimingutele ELi tagatis või mitte. Ettepaneku esitamiseks projektirühmale on vaja komisjoni kinnitust, et kavandatud rahastamis- või investeerimistoiming on kooskõlas ELi õigusega.

ELi tagatise kasutamise rahastamis- ja investeerimistoiminguteks kiidab heaks investeringute komitee. Selle liikmed on asjakohaste sektorite eriteadmistega välisekspertid. Komitee koguneb neljas koosseisus, mis vastavad poliitikaharudele. Igas koosseisus on kuus liiget, kellest neli on kõikides koosseisudes osalevad alalised liikmed. Ülejäänud kahe liikme valimisel võetakse konkreetsemalt arvesse asjaomase poliitikaharuga hõlmatud valdkondi.

V peatükk. InvestEU nõustamiskeskus

InvestEU nõustamiskeskus pakub nõustamistuge projektide kindlaksmääramiseks, ettevalmistamiseks, väljatöötamiseks, struktureerimiseks, hankimiseks ja rakendamiseks, sealhulgas asjaomase suutlikkuse suurendamiseks. See on kättesaadav avaliku ja erasektori projektiarendajatele ning finants- ja muudele vahendajatele.

VI peatükk. InvestEU portaali

InvestEU portaali loomisel tuginetakse Euroopa investeerimiskava projektide portaaliga seotud kogemustele. See hõlmab süstemaatilist kontrolli, kas saadud projektid on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga, ning rakenduspartnerite kohustust kaaluda oma tegevusulatusse jäävaid kooskõlas olevaid projekte. Selle eesmärk on tagada rahastamist otsivate investeerimiskõlblike projektide nähtavus ELis. Projekti esitamine portaali ei ole siiski ELi rahastuse saamiseks kohustuslik. Samamoodi ei tähenda projekti esitamine portaali seda, et projekt saab tingimata ELi tagatise.

VII peatükk. Järelevalve ja aruandlus, hindamine ja kontroll

Tehakse ettepanek korraldada ELi tagatise kasutamise vahe- ja lõpphindamine kooskõlas [finantsmääruse] nõuetega. Selles peatükis on ette nähtud ka korrapärane järelevalve ja aruandlus, samal ajal kui tulemusnäitajad on sätestatud III lisas. Samuti sisaldab see sätteid, mis käsitlevad auditeerimist ja Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) õigusi seoses kolmandates riikides toimivate rahastamis- ja investeerimistoimingutega.

Selles peatükis on sätestatud ka delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise kord ja nähakse ette määruse kohaldamine alates 1. jaanuarist 2021.

VIII peatükk. Läbipaistvus ja nähtavus

Piisava läbipaistvuse ja nähtavuse tagamiseks on lisatud standardsätteid.

IX peatükk. Ülemineku- ja lõppsätteid

See viimane peatükk sisaldab varasemate programmide tulude, tagasimaksete ja sissenõutud summade kasutamisega seotud sätteid. Nende EFSI-le lisanduvate programmide loetelu on esitatud IV lisas.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse InvestEU programm

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 173 ja artikli 175 kolmandat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Võrreldes 2,2 %ga SKPst 2009. aastal oli taristuinvesteeringute maht 2016. aastal 1,8 % SKPst ning seega on investeeringute määr ligikaudu 20 % alla ülemaailmse finantskriisi eelset taset. Kuigi investeeringute suhe SKPsse on liidus suurenemas, jääb see alla sellele, mida võiks oodata tugeva elavnemise perioodil, ja ei ole piisav, et kompenseerida aastatepikkust alainvesteeringut. Veelgi olulisem on, et praegune ja prognoositav investeeringute tase ei kata liidu struktuurset investeerimisvajadust tehnoloogiliste muutuste ja ülemaailmse konkurentsivõime sisukohast, sealhulgas investeeringud innovatsiooni, oskustesse, taristusse ning väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetesse (VKEd), ning vajadust tegeleda peamiste ühiskondlike probleemidega, nagu jätkusuutlikkus ja elanikkonna vananemine. Seepärast tuleb jätkuvalt toetada turutõrgete kõrvaldamist ja mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamist, et vähendada investeerimispuudujääki suunatud sektorites, et saavutada liidu poliitilised eesmärgid.
- (2) Hindamise tulemused osutavad, et ajavahemiku 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistikus kasutatavad mitmesugused rahastamisvahendid on mõningal määral kattunud. Selline mitmekesisus on teinud asja keeruliseks ka vahendajatele ja lõppsaajatele, kes pidid arvestama erinevate kõlblikkus- ja aruandluseeskirjadega. Kooskõlastatud eeskirjade puudumine takistas liidu erinevate vahendite kombineerimist, kuigi selline kombineerimine oleks olnud kasulik projektidele, mis vajavad eri liiki rahastamist. Seepärast tuleks luua üksainus fond – InvestEU fond, et pakkuda lõppsaajatele tõhusamalt toimivat toetust, ühendades finantstoetuse ja lihtsustades seda üheainsa eelarvelise tagatise skeemi raames ning seeläbi parandades liidu sekkumise mõju, vähendades samal liidu eelarve kulusid.

¹¹ ELT C [...], [...], lk [...].

¹² ELT C [...], [...], lk [...].

- (3) Viimastel aastatel on liit võtnud vastu ambitsioonikad strateegiad, et viia lõpule ühtse turu väljakujundamine ning stimuleerida jätkusuutlikku majanduskasvu ja töökohtade loomist, nt kapitaliturgude liit, digitaalse ühtse turu strateegia, pakett „Puhas energia kõigile eurooplastele“, ELi ringmajanduse loomise tegevuskava, Euroopa vähese heitega liikuvuse strateegia ning Euroopa kaitse- ja kosmosestrateegia. InvestEU fond peaks kasutama ja tugevdama nende üksteist toetavate strateegiate sünergiaid, toetades investeringuid ja pakkudes juurdepääsu rahastamisele.
- (4) Liidu tasandil moodustab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistiku, mille alusel tehakse kindlaks riikide reformiprioriteedid ja jälgitakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetuseks välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad. Investeerimisstrateegiad tuleks esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et anda ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida toetatakse liikmesriikide või liidu (või mõlema) vahenditest, ning neid projekte koordineerida. Samuti peaksid need aitama kasutada liidu rahalisi vahendeid järjekindlalt ja maksimeerida sellise rahalise toetuse lisandväärtust, mis saadakse eelkõige Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendist ja InvestEU fondist, kui see on asjakohane.
- (5) InvestEU fond peaks aitama parandada liidu konkurentsivõimet, sealhulgas innovatsiooni ja digitaliseerimise valdkonnas, liidu majanduskasvu jätkusuutlikkust, sotsiaalset vastupanuvõimet ja kaasatust ning kapitaliturgude liidu integratsiooni, sealhulgas lahendused kapitaliturgude killustatuse vähendamiseks ja rahastamisallikate mitmekesistamiseks liidu ettevõtete jaoks. Selleks peaks see toetama projekte, mis on tehniliselt teostatavad ja majanduslikult tasuvad, pakkudes raamistiku võla-, riskijagamis- ja omakapitali instrumentide kasutamiseks koos liidu eelarve tagatisega ja rakenduspartnerite osalusega. See peaks põhinema nõudlusel, samas kui InvestEU fondi toetus peaks samal ajal aitama kaasa liidu poliitiliste eesmärkide saavutamisele.
- (6) InvestEU fond peaks toetama investeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, et soodustada majanduskasvu, investeringuid ja tööhõivet, ning aitama seega kaasa heaolu parandamisele ja sissetulekute õiglasemale jaotusele liidus. InvestEU fondi kaudu sekkumine peaks täiendama muid liidu antavaid toetusi.
- (7) Liit kiitis heaks eesmärgid, mis on sätestatud ÜRO säästva arengu tegevuskavas 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkides ning 2015. aasta Pariisi kokkuleppes, samuti Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikus 2015–2030. Kokkulepitud eesmärkide, sealhulgas liidu keskkonnapoliitika eesmärkide saavutamiseks tugevdatakse märkimisväärselt kestliku arengu edendamise meetmeid. Seepärast tuleks InvestEU fondi ülesehituses võimalikult palju arvesse võtta kestliku arengu põhimõtteid.
- (8) InvestEU programm peaks aitama luua liidus jätkusuutlikku rahastamissüsteemi, mis toetab erasektori kapitalivoogude ümbersuunamist jätkusuutlikesse investeringutesse kooskõlas komisjoni jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskavas¹³ esitatud eesmärkidega.
- (9) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO säästva arengu eesmärged, aitab InvestEU programm kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja liikuda selle üldeesmärgi suunas, et liidu eelarvekulutustest eraldataks

---

¹³ COM(2018) 97 final.

25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. InvestEU programmi raames võetavad meetmed peaksid panustama 30 % InvestEU programmi kogu rahastamispaketist kliimaeesmärkidele. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks InvestEU programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.

- (10) InvestEU fondi panust kliimaeesmärkide saavutamisse jälgitakse ELi kliimakulutuste seiresüsteemi kaudu, mille on välja töötanud komisjon koostöös rakenduspartneritega ja mille puhul kasutatakse kriteeriume, mis on kehtestatud [määrusega, millega luuakse raamistik jätkusuutlike investeeringute hõlbustamiseks¹⁴], et määrata kindlaks, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik.
- (11) Vastavalt Maailma Majandusfoorumi 2018. aasta aruandele ülemaailmsete riskide kohta on kümme kõige suuremat maailmamajandust ähvardavat ohtu seotud keskkonnaga. Sellised ohtude hulka kuuluvad õhu, pinnase ja vee saastumine, bioloogilise mitmekesisuse kadu ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise ebaõnnestumine. Keskkonnakaitse põhimõtted tugevalt lõimitud aluslepingutesse ja paljudesse liidu poliitikameetmetesse. Seepärast peaksid InvestEU fond ja sellega seotud toimingud keskkonnavalaseid eesmärke edendama. Keskkonnakaitse ning sellega seotud ohtude ennetamine ja juhtimine edendamine tuleks integreerida investeeringute ettevalmistamisse ja rakendamisse. EL peaks jälgima ka bioloogilise mitmekesisuse ja õhusaaste kontrolliga seotud kulutusi, et täita aruandluskohustusi bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2016/2284/EL¹⁵ raames. Seepärast tuleks keskkonnasäästlikkuse eesmärkidele eraldatud investeeringuid jälgida, kasutades ühtset metoodikat kooskõlas metoodikaga, mis on välja töötatud liidu muude programmide raames kliima, bioloogilise mitmekesisuse ja õhusaaste valdkonnas, et saaks hinnata investeeringute individuaalset ja kombineeritud mõju looduskapitali põhikomponentidele, sealhulgas õhule, veele, maale ja bioloogilisele mitmekesisusele.
- (12) Olulist liidu toetust saavaid projekte, eelkõige taristuvaldkonnas, tuleks hinnata kestlikkuse seisukohast vastavalt suunistele, mille peaks välja töötama komisjon koostöös InvestEU programmi rakenduspartneritega, kasutades sobival viisil kriteeriume, mis on kehtestatud [määrusega, millega luuakse raamistik jätkusuutlike investeeringute hõlbustamiseks), et määrata kindlaks, kas majandustegevus on keskkonnasäästlik, ja kooskõlas liidu muude programmide raames välja töötatud suunistega. Need suunised peaksid sisaldama asjakohaseid sätteid, et vältida põhjendamatu halduskoormust.
- (13) Madal taristuinvesteeringute määr liidus finantskriisi ajal pärssis liidu suutlikkust soodustada jätkusuutlikku majanduskasvu, konkurentsivõimet ja lähenemist. Mahukad investeeringud Euroopa taristusse on esmatähtsad, et saavutada ELi kestliku arengu eesmärgid, sealhulgas energia- ja kliimaeesmärgid aastaks 2030. Seetõttu peaks InvestEU fondi toetus olema suunatud investeeringutele transpordi, energia, sealhulgas energiatõhusus ja taastuvenergia, keskkonna, kliimameetmete, merenduse ja digitaalse taristu valdkonnas. Liidu rahalise toetuse mõju ja lisaväärtuse maksimeerimiseks on asjakohane edendada ühtset investeerimisprotsessi, mis tagab projektide nähtavuse ja järjepidevuse asjakohaste liidu programmide lõikes. Pidades silmas julgeolekuohtusid,

---

¹⁴ COM(2018)353.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

tuleks liidu toetust saavate investeerimisprojektide puhul võtta arvesse kodanike avalikes kohtades kaitsmise põhimõtteid. See peaks täiendama edusamme, mida on teinud muud liidu fondid, nagu Euroopa Regionaalarengu Fond, mille raames toetatakse avalikesse kohtadesse ning transpordi-, energia- ja muusse kriitilise tähtsusega taristusse tehtavate investeeringute julgeolekukomponente.

- (14) Kuigi investeeringute üldine tase liidus kasvab, ei ole investeeringud suurema riskiga valdkondades, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, ikka veel piisavad. Sellest tulenev teaduse ja innovatsiooni investeeringute nappus kahjustab liidu tööstuse ja majanduse konkurentsivõimet ning tema kodanike elukvaliteeti. InvestEU fond peaks pakkuma asjakohaseid finantstooteid, et hõlmata innovatsioonitsükli eri etappe ja mitmesuguseid sidusrühmi, ning eelkõige suurendada ja võtta kasutusele lahendusi liidus äritasandil, et muuta need konkurentsivõimeliseks maailmaturul.
- (15) Tuleb teha kiiresti märkimisväärseid jõupingutusi, et investeerida digiüleminekusse ja tuua kasu kõikidele liidu kodanikele ja ettevõtetele. Tugevale digitaalse ühtse turu strateegia poliitikaraamistikule peaksid nüüd järgnema sama ambitsioonikad investeeringuid, sealhulgas tehisintellekti.
- (16) Väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel (VKEd) on liidus esmatähtis roll. Siiski seisavad nad rahastamise hankimisel silmitsi probleemidega, kuna nendega seotud riski peetakse suureks ja neil ei ole piisavat tagatist. Täiendavad probleemid tulenevad VKEde vajadusest säilitada konkurentsivõime, tegeledes digitaliseerimise, rahvusvahelistumise ja innovatsiooniga ning täiendades oma töötajate oskusi. Võrreldes suuremate ettevõtetega on neil juurdepääs vähesematele rahastamisallikatele: nad tavaliselt ei emiteeri võlakirju ning neil on vaid piiratud juurdepääs börsidele või suurtele institutsionaalsetele investoritele. Rahastamisele juurdepääs on veelgi keerulisem VKEde puhul, kelle tegevus keskendub immateriaalsele varale. Liidu VKEd tuginevad suuresti pankadele ja võlapõhisele rahastamisele panga arvelduskrediidi, pangalaenude või liisingu vormis. Tuleb toetada VKEsid, kellel on eespool osutatud probleemid, ja pakkuda mitmekesisemaid rahastamisallikaid, et suurendada VKEde võimet rahastada nende asutamist, kasvu ja arengut ja panna vastu majanduslangusele ning muuta majandus ja finantssüsteem vastupidavamaks majanduslanguse või šokkide ajal. See täiendab ka algatusi, mida on juba tehtud kapitaliturgude liidu raames. InvestEU fond peaks andma võimaluse keskenduda konkreetsetele sihipärastele finantstoodetele.
- (17) Nagu on märgitud aruteludokumendis Euroopa sotsiaalse mõõtme kohta¹⁶ ja Euroopa sotsiaalõiguste sammast käsitlevas teatises,¹⁷ on kaasavama ja õiglasema liidu loomine liidu jaoks keskse tähtsusega ebavõrdsuse vähendamisel ja sotsiaalse kaasamise edendamiseks Euroopas. Võimaluste ebavõrdsus mõjutab eelkõige juurdepääsu haridusele, koolitusele ja tervishoiule. Investeeringud sotsiaalvaldkonna, oskuste arendamise ja inimkapitaliga seotud majandusharudesse ning haavatavate elanikkonnarühmade ühiskonda integreerimiseks võivad laiendada majanduslikke võimalusi, eriti juhul, kui neid koordineeritakse kui liidu tasandil. InvestEU fondi tuleks kasutada selleks, et toetada investeeringuid haridusse ja koolitusse, suurendada tööhõivet, eelkõige madala kvalifikatsiooniga ja pikaajaliste töötute hulgas, ja parandada olukorda seoses põlvkondadevahelise solidaarsuse, tervishoiu, kodutuse, digitaalse kaasatuse, kogukonna arengu ning noorte rolli ja kohaga ühiskonnas, samuti seoses haavatavate elanikkonnarühmadega, sealhulgas kolmandate riikide kodanikega.

---

¹⁶ COM(2017) 206.

¹⁷ COM(2017) 250.

InvestEU programm peaks aitama toetada ka Euroopa kultuuri ja loovust. Et olla valmis sügavateks muutusteks liidu ühiskondades ja tööturul järgmisel aastakümnel, tuleb investeerida inimkapitali, mikrorahastamisse, sotsiaalsete ettevõtete rahastamisse ja uutesse sotsiaalmajanduse ärimudelitesse, sealhulgas sotsiaalse mõjuga investeeringud ja sotsiaalsete tulemustega seotud lepingud. InvestEU programmi kaudu tuleks tugevdada tekkivat sotsiaalset turukeskkonda, suurendada mikro- ja sotsiaalsete ettevõtete rahastamist ja parandada nende juurdepääsu rahastamisele, et rahuldada nende ettevõtete nõudlust, kes seda kõige rohkem vajavad. Euroopa sotsiaalse taristu investeeringute kõrgetasemelise töökonna aruandes¹⁸ on esile toodud investeeringute nappus sotsiaalse taristu ja teenuste, sealhulgas hariduse, koolituse, tervishoiu ja eluasemete valdkonnas, mis näitab, et on vaja toetust, sealhulgas liidu tasandil. Seepärast tuleb ära kasutada avaliku sektori, ettevõtlussektori ja heategevusliku kapitali ning sihtasutuste toetuse ühine potentsiaal, et toetada sotsiaalse turu väärtusahela arendamist ja suurendada liidu vastupidavust.

- (18) InvestEU fond peaks tegutsema nelja poliitikaharu kaudu, mis kajastavad liidu poliitika peamisi prioriteete, nimelt jätkusuutlik taristu, teadusuuringud, innovatsioon ja digitaliseerimine, VKEd ning sotsiaalvaldkonna investeeringud ja oskused.
- (19) Iga poliitikaharu peaks koosnema kahest osast, st ELi osast ja liikmesriigi osast. ELi osa kaudu tuleks kõrvaldada liiduüleseid turutõrkeid või lahendada liiduüleseid mitteoptimaalseid investeerimisolukordi proportsionaalsel viisil; toetatavatel meetmetel peaks olema selge Euroopa lisaväärtus. Liikmesriigi osa peaks andma liikmesriikidele võimaluse eraldada osa eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide vahenditest ELi tagatise eraldisteks, et kasutada ELi tagatist rahastamis- ja investeerimistoiminguteks, et kõrvaldada konkreetsed turutõrked või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi oma territooriumil, sealhulgas haavatavates ja kaugemates piirkondades, nagu liidu äärepoolseimad piirkonnad, et saavutada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide eesmärgid. Meetmed, mida toetatakse InvestEU fondist ELi või liikmesriigi osa kaudu, ei tohiks dubleerida ega välja tõrjuda erainvesteeringuid ega moonutada konkurentsi siseturul.
- (20) Liikmesriigi osa tuleks luua spetsiaalselt nii, et oleks võimalik kasutada liidu tagatise andmiseks eelarve jagatud täitmise alla kuuluvaid fonde. Selle kombinatsiooni eesmärk on kasutada liidu kõrget krediitdireitingut riiklike ja piirkondlike investeeringute edendamiseks ja tagades samas tingimuslike kohustuste ühtse riskijuhtimise, rakendades komisjoni poolt eelarve kaudse täitmise raames antud tagatise. Liit peaks tagama liikmesriigi osa raames komisjoni ja rakenduspartnerite vahel sõlmitud tagatislepingutega ette nähtud rahastamis- ja investeerimistoimingud, eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad fondid peaksid tegema tagatisse eraldised vastavalt eraldiste määrale, mille on kindlaks määranud komisjon, võttes aluseks toimingute laadi ja sellest tuleneva eeldatava kahju, ja liikmesriigid kannaksid eeldatavat kahju ületava kahju, andes liidule kompensatsioonitagatise. Sellised kokkulepped tuleks sõlmida ühes rahalist toetust käsitlevas lepingus iga liikmesriigiga, kes vabatahtlikult otsustab sellist võimalust kasutada. Rahalist toetust käsitlev leping peaks hõlmama ühte või mitut konkreetset tagatislepingut, mida rakendatakse asjaomases liikmesriigis. Eraldiste määra kehtestamiseks igal üksikjuhul eraldi tuleb teha erand määruse (EL, Euratom) nr XXXX¹⁹ („finantsmäärus“) [artikli 211 lõikest 1]. Selline ülesehitus näeks ette ka ühtsed eeskirjad, mis käsitlevad eelarvelist

¹⁸

Avaldatud Euroopa majanduse aruteludokumendis nr 74, jaanuar 2018.

¹⁹

tagatist, mida toetatakse keskselt hallatavatest fondidest või eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest fondidest, mis hõlbustaks nende kombineerimist.

- (21) InvestEU fond peaks olema avatud selliste kolmandate riikide osalusele, mis on Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, naabruspoliitikaga hõlmatud riigid ja muud riigid, kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahel. See peaks võimaldama pidevat koostööd asjaomaste riikidega, kui see on asjakohane, eelkõige teadusuuringute ja innovatsiooni ning VKEde valdkonnas.
- (22) Käesoleva määrusega kehtestatakse muudele InvestEU programmi meetmetele kui ELi tagatise jaoks eraldiste tegemine rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis [*reference to be updated as appropriate according to the new inter-institutional agreement: Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe*²⁰ punkti 17] tähenduses.
- (23) ELi tagatis summas 38 000 000 000 eurot (jooksevhindades) ELi tasandil peaks eeldatavasti kaasama rohkem kui 650 000 000 000 eurot täiendavaid investeeringuid kogu liidus ja tuleks soovituslikult jaotada poliitikaharude vahel.
- (24) InvestEU fondi aluseks olevat ELi tagatist peaks kaudselt rakendada komisjon, tuginedes rakenduspartneritele, kellel on kontakt lõppsaajatega. Komisjoni peaks iga rakenduspartneriga sõlmima tagatislepingu, millega eraldatakse InvestEU fondist tagatis, et toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis vastavad InvestEU fondi eesmärkidele ja kõlblikkuskriteeriumidele. InvestEU fondil peaks olema spetsiaalne juhtimisstruktuur, et tagada ELi tagatise asjakohane kasutamine.
- (25) Tuleks luua nõuandekogu, kuhu kuuluvad rakenduspartnerite ja liikmesriikide esindajad, et vahetada teavet ja seisukohti InvestEU fondi raames kasutatavate finantstoodete kohta ning arutada muutuvate vajaduste ja uute toodete, sealhulgas konkreetsete piirkondlike turulünkade üle.
- (26) Komisjon peaks hindama rakenduspartnerite esitatud investeerimis- ja rahastamistoimingute kooskõla liidu õiguse ja poliitikaga, samas kui otsused rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta peaksid lõpuks tegema rakenduspartnerid.
- (27) Projektimeeskond, mis koosneb ekspertidest, kelle on komisjoni käsutusse antud rakenduspartnerid, et pakkuda erialateadmisi kavandatud rahastamis- ja investeerimistoimingute finants- ja tehnilisel hindamisel, peaks rakenduspartnerite esitatud ettepanekuid hindama ja esitama need edasiseks hindamiseks investeringute komiteele.
- (28) Sõltumatutest ekspertidest koosnev investeringute komitee peaks jõudma seisukohale seoses ELi tagatise vormis toetuse andmisega rahastamis- ja investeerimistoimingutele, mis vastavad kõlblikkuskriteeriumidele, andes seeläbi projektidega seotud investeringute hindamise raames väliseksperdi arvamuse. Investeringute komitee peaks olema eri koosseisudes, et parimal viisil hõlmata erinevaid poliitikavaldkondi ja sektoreid.

---

²⁰ Ajakohastada viidet: ELT C 373, 20.12.2013, lk 1. Kokkulepe on kättesaadav aadressil: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

- (29) InvestEU fondi kasutuselevõtuks vajalike rakenduspartnerite valikul peaks komisjon võtma arvesse vastaspoole suutlikkust täita InvestEU fondi eesmärke ja panustada oma vahenditega, et tagada piisav geograafiline katvus ja hajutatus, maksimaalselt kaasata erainvestoreid, tagada piisav riskide hajutatus ja pakkuda uusi lahendusi, et kõrvaldada turutõrked ja lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi. Võttes arvesse aluslepingute kohast Euroopa Investeerimispannga (EIP) grupi rolli, grupi suutlikkust tegutseda kõigis liikmesriikides ning praeguste rahastamisvahendite ja EFSI raames saadud kogemusi, peaks Euroopa Investeerimispannga grupp jääma privilegeeritud rakenduspartneriks InvestEU fondi ELi osa raames. Lisaks EIP grupile peaksid riiklikud tugipangad või finantseerimisasutused olema võimelised pakkuma täiendavaid finantstooteid, pidades silmas, et nende kogemused ja suutlikkus piirkondlikul tasandil võib tuua kasu avaliku sektori vahendite mõju maksimeerimisel liidu territooriumil. Lisaks peaks olema võimalik kasutada rakenduspartnerina muid rahvusvahelisi finantseerimisasutusi, eriti juhul, kui neil on suhteline eelis eriteadmiste ja kogemuste seisukohast teatavates liikmesriikides. Samuti peaks olema võimalik rakenduspartnerina tegutseda muudel üksustel, kes täidavad finantsmääruses sätestatud kriteeriume.
- (30) Tagamaks, et sekkumised InvestEU fondi ELi osa raames keskenduvad turutõrgetele ja mitteoptimaalsetele investeerimisolukordadele liidu tasandil, kuid samas vastavad parima võimaliku geograafilise ulatuse eesmärkidele, tuleks ELi tagatist eraldada rakenduspartneritele, kes üksi või koos teiste rakenduspartneritega suudavad hõlmata vähemalt kolme liikmesriiki. Siiski eeldatakse, et ligikaudu 75 % ELi osa raames antavast ELi tagatisest eraldatakse rakenduspartnerile või -partneritele, kes suudavad pakkuda finantstooteid InvestEU fondi raames kõigis liikmesriikides.
- (31) Liikmesriigi osa raames antav ELi tagatis tuleks eraldada mis tahes rakenduspartnerile, kes on kõlblik vastavalt [finantsmääruse] [artikli 62 lõike 1 punktile c], sealhulgas riiklikud või piirkondlikud tugipangad või finantseerimisasutused, EIP, Euroopa Investeerimisfond ja muud mitmepoolsed arengupangad. Liikmesriigi osa raames rakenduspartnerite valimisel peaks komisjon võtma arvesse iga liikmesriigi esitatud ettepanekuid. Kooskõlas [finantsmääruse] [artikliga 154] peab komisjon hindama rakenduspartneri eeskirju ja menetlusi, veendumaks, et need tagavad samaväärse liidu finantshuvide kaitse nagu komisjoni eeskirjad ja menetlused.
- (32) Rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta peaks lõppkokkuvõttes tegema otsuse rakenduspartneri tema enda nimel, neid tuleks rakendada vastavalt tema sise-eeskirjadele ja -menetlustele ning neid tuleks kajastada tema finantsaruannetes. Seepärast peaks komisjon kajastama üksnes rahalisi kohustusi, mis tulenevad ELi tagatisest, ja avalikustama maksimaalse tagatissumma, sealhulgas kogu asjakohase teabe antud tagatise kohta.
- (33) InvestEU fondil peaks olema vajaduse korral võimalik sujuvalt ja tõhusalt ühendada toetused või rahastamisvahendid (või mõlemad), mida rahastatakse liidu eelarvest või ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifondist, tagatisega olukordades, kus seda on vaja, et parimal viisil toetada investeringuid konkreetsete turutõrgete kõrvaldamiseks või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks.
- (34) Rakenduspartnerite poolt InvestEU programmi raames toetuse saamiseks esitatud projektid, mis hõlmavad segarahastamist koos mõne teise liidu programmi toetusega, peaksid olema terviklikult kooskõlas liidu asjaomase programmi eeskirjades sätestatud eesmärkide ja kõlblikuskriteeriumidega. Otsused ELi tagatise kasutamise kohta tuleks teha InvestEU programmi eeskirjade kohaselt.

- (35) InvestEU nõustamiskeskus peaks toetama iga poliitikaharu alla kuuluvate usaldusväärsete investeerimisprojektide arendamist. Lisaks tuleks ette näha InvestEU programmi sektoriülene komponent, et tagada ühtne kontaktpunkt ja pakkuda eri poliitikavaldkondi hõlmavat abi projektide arendamiseks keskselt hallatavate liidu programmide puhul.
- (36) Et nõustamisteenuseid osutataks kogu liidus geograafiliselt suures ulatuses ja et kohalikul tasandil teataks InvestEU fondist rohkem, tagatakse vajaduse korral ning olemasolevaid tugisüsteeme arvesse võttes, et InvestEU nõustamiskeskusel on kohalikud esindused, kes annavad kohapeal reaalselt, ennetavat ja vajadustele vastavat abi.
- (37) Seoses InvestEU fondiga on vaja anda suutlikkuse suurendamise toetust, et arendada kvaliteetsete projektide algatamiseks vajalikku organisatsioonilist suutlikkust ja turutegemist. Eesmärk on luua tingimused potentsiaalsete kõlblike abisaajate arvu suurendamiseks tärkavates turusegmentides, eelkõige juhul, kui üksikute projektide väikse mahu tõttu on tehingukulu projekti tasandil märkimisväärselt suurem, näiteks sotsiaalse rahastamise valdkonnas. Seepärast peaks suutlikkuse suurendamise toetus täiendama muude liidu programmide raames võetud meetmed, mis hõlmavad konkreetset poliitikavaldkonda.
- (38) Tuleks luua InvestEU portaali, mis on kergesti ligipääsetav ja kasutajasõbralik projektide andmebaas, mis aitab muuta rahastamist taotlevad investeerimisprojektid nähtavamaks, keskendudes eelkõige sellele, et luua rakenduspartnerite jaoks selliste võimalike investeerimisprojektide register, mis on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
- (39) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe²¹ punktidele 22 ja 23 on vaja InvestEU programmi hinnata konkreetsete seirenõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Kui see on asjakohane, võivad need nõuded sisaldada mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata InvestEU programmi mõju kohapeal.
- (40) Tuleks rakendada väljund-, tulemus- ja mõjunäitajatel põhinev kindel seireraamistik, et jälgida edusamme liidu eesmärkide saavutamisel. Selleks et tagada aruandekohustus Euroopa kodanike ees, peaks komisjon igal aastal esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande InvestEU programmi edusammude, mõju ja toimingute kohta.
- (41) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 kohaselt. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse kindlaks eelkõige kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitset juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, kuna õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise vajalik eeltingimus.
- (42) InvestEU programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) [*uus finantsmäärus*]. Selles sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad eelarvelise tagatiste kohta.

---

²¹ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

- (43) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,²² nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 2988/95,²³ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96²⁴ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939²⁵ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korrupsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid õiguserikkumisi, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371²⁶. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et liidu rahaliste vahendite rakendamisega seotud mis tahes kolmandad isikud annavad samaväärsed õigused.
- (44) Kolmandad riigid, kes kuuluvad Euroopa Majanduspiirkonda, võivad osaleda liidu programmides EMP lepingu alusel kehtestatud koostööraamistikus, milles nähakse ette programmide rakendamine kõnealuse lepingu alusel tehtava otsusega. Ka kolmandad riigid võivad osaleda muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada eraldi säte, et anda vajalikud õigused ja juurdepääs vastutavale eelarvehandite käsutajale, Euroopa Pettustevastane Ametile ja Euroopa Kontrollikoja, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi.
- (45) Vastavalt [*ajakohastada viidet vastavalt uuele ülemeremaid ja -territooriume käsitlevale otsusele: nõukogu otsuse 2013/755/EL artiklile 88*] on ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui InvestEU programmi eeskirjadest ja eesmärkidest ning võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.
- (46) Selleks et täiendada käesoleva määruse vähemolulisi sätteid investeerimissuunistega, millele rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad vastama, hõlbustada tulemusnäitajate kiiret ja paindlikku kohandamist ning kohandada eraldiste määra, tuleks anda komisjonile õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses eri poliitikaaharude alla kuuluvate

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²³ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

²⁴ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

²⁵ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

rahastamis- ja investeerimistoimingute jaoks investeerimissuuniste koostamisega, käesoleva määruse III lisa läbivaatamisega, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, ja eraldiste määra kohandamisega. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (47) InvestEU programm peaks aitama kõrvaldada turutõrkeid ja lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ning nägema ette innovatiivsete finantstoodete testimise kogu liidus ja nende levitamise süsteemid uute või keeruliste turutõrgete puhul. Seetõttu on põhjendatud võtta meetmeid liidu tasandil,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse InvestEU fond, mille raames antakse ELi tagatist rakenduspartnerite rahastamis- ja investeerimistoimingutele, mis toetavad liidu sisepoliitikat.

Samuti luuakse käesoleva määrusega nõustamismehhanism, millega toetatakse investeerimiseks sobivate projektide arendamist ja rahastamisele juurdepääsu ning suurendatakse sellega seotud suutlikkust („InvestEU nõustamiskeskus“). Samuti luuakse sellega andmebaas, mis tagab nähtavuse projektidele, millele projektiarendajad otsivad rahastamist, ja mille kaudu saavad investorid teavet investeerimisvõimaluste kohta („InvestEU portaal“).

Määruses sätestatakse InvestEU programmi eesmärgid, ELi tagatise eelarve ja summa aastateks 2021–2027, liidu kasutatavad rahastamisvormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „segarahastamistoimingud“ – liidu eelarvest toetatavad toimingud, mille puhul kombineeritakse liidu eelarvest tagastamatus vormis antav toetus või tagasimakstav toetus või mõlemad arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste ning erasektori finantseerimisasutuste ja investorite antava tagastatavas vormis toetusega; kõnealuse määratluse kohaldamisel võib muudest allikatest kui liidu eelarve rahastatavaid liidu programme (nt ELi heitkogustega kauplemise süsteem innovatsioonifond) ühendada liidu eelarvest rahastavate liidu programmidega;
- (2) „ELi tagatis“ – liidu eelarvega antud tagatis, mille puhul jõustuvad [finantsmääruse] artikli 219 lõike 1 kohased eelarvelised tagatised siis, kui sõlmitakse individuaalsed tagatislepingud rakenduspartneritega;
- (3) „finantstoode“ – komisjoni ja rakenduspartneri vahel kokku lepitud rahastamismehhanism või -kord, mille tingimuste alusel pakub rakenduspartner lõppsaajale otsest või vahendatud rahastamist artiklis 13 osutatud mis tahes vormis;
- (4) „rahastamis- ja/või investeerimistoimingud“ – finantstoodete vormis rahastamise otsene või kaudne pakkumine lõppsaajale rakenduspartneri poolt tema enda nimel vastavalt tema sise-eeskirjadele ja kajastatuna tema finantsaruannetes;
- (5) „eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad fondid“ – fondid, mille puhul on ette nähtud võimalus eraldada nendest fondidest summasid eelarvelise tagatise eraldisteks InvestEU fondi liikmesriigi osa raames; sellised fondid on Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond;
- (6) „tagatisleping“ – õiguslik vahend, millega komisjon ja rakenduspartner määravad kindlaks tingimused, mille alusel esitatakse rahastamis- või investeerimistoimingud, millele taotletakse ELi tagatist, antakse kõnealustele toimingutele eelarveline tagatis ja rakendatakse need kooskõlas käesoleva määruse sätetega;
- (7) „rakenduspartner“ – kõlblik vastaspool, nt finantseerimisasutus või muu vahendaja, kellega komisjon sõlmib tagatislepingu ja/või InvestEU nõustamiskeskuse rakendamise lepingu;
- (8) „InvestEU nõustamiskeskus“ – artiklis 20 määratletud tehnilise abi andmise keskus;
- (9) „InvestEU portaal“ – artiklis 21 määratletud andmebaas;
- (10) „InvestEU programm“ – InvestEU fond, InvestEU nõustamiskeskus, InvestEU portaal ja segarahastamistoimingud kokku;
- (11) „mikrorahastamine“ – määruses [[ESF+] number] määratletud mikrorahastamine;
- (12) „keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad“ – ettevõtjad, kellel on kuni 3 000 töötajat ja kes ei ole VKEd ega väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad;
- (13) „liikmesriikide tugipangad või finantseerimisasutused“ – kutseliselt finantseerimise alal tegutsevad juriidilised isikud, kes on saanud volituse liikmesriigilt või liikmesriigi asutuselt kesksel, piirkondlikul või kohalikul tasandil tegeleda arenguga või edendustegevusega;
- (14) „väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad” või „VKEd” – komisjoni soovitus 2003/361/EÜ²⁷ lisas määratletud mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;

---

²⁷ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (15) „väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad“ – ettevõtjad, kellel on kuni 499 töötajat ja kes ei ole VKEd;
- (16) „sotsiaalne ettevõtte“ – määruses [[ESF+] *number*] määratletud sotsiaalne ettevõtte;
- (17) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik.

Artikkel 3

InvestEU programmi eesmärgid

1. InvestEU programmi üldeesmärk on toetada liidu poliitikaeesmärke rahastamis- ja investeerimistoimingute kaudu, mis aitavad kaasa järgmisele:
  - (a) liidu konkurentsivõime, sealhulgas innovatsioon ja digitaliseerimine;
  - (b) liidu majanduse jätkusuutlikkus ja majanduskasv;
  - (c) liidu sotsiaalne vastupanuvõime ja kaasavus;
  - (d) liidu kapitaliturgude integratsioon ja ühtse turu tugevdamine, sealhulgas lahendused liidu kapitaliturgude killustatuse vähendamiseks, liidu ettevõtete rahastamisallikate mitmekesistamiseks ja jätkusuutliku rahastamise edendamiseks.
2. InvestEU programmi konkreetsed eesmärgid on järgmised:
  - (a) toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid seoses jätkusuutliku taristuga artikli 7 lõik 1 punktis a osutatud valdkondades;
  - (b) toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid teadusuuringute, innovatsiooni ja digitaliseerimise valdkonnas;
  - (c) suurendada juurdepääsu rahastamisele ja rahastamise kättesaadavust VKEdele ja põhjendatud juhtudel väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele;
  - (d) suurendada juurdepääsu mikrorahastamisele ja selle kättesaadavust sotsiaalsetele ettevõtetele, toetada sotsiaalsete investeeringutega seotud rahastamis- ja investeerimistoiminguid ning arendada ja konsolideerida sotsiaalsete investeeringute turgusid artikli 7 lõike 1 punktis d osutatud valdkondades.

Artikkel 4

ELi tagatise eelarve ja suurus

1. ELi tagatis artikli 8 lõike 1 punktis a osutatud liidu osa puhul on 38 000 000 000 eurot (jooksevhindades). Selle eraldiste määr on 40 %.

Täiendav ELi tagatise summa võidakse ette näha artikli 8 lõike 1 punktis b osutatud liikmesriigi osa jaoks, tingimusel et liikmesriigid eraldavad vastavalt [ühissätete määruse] *number*²⁸[artikli 10 lõikele 1] ja määruse [ÜPP strateegiakava] *number*²⁹ artikli [75 lõikele 1] vastavad summad.

Ka artiklis 5 osutatud kolmandate riikide osalus suurendab esimeses lõigus osutatud ELi tagatist ja selle raames tehtavad eraldised võivad vastavalt [finantsmääruse] [artikli 218 lõikele 2] olla täielikult raha vormis.

2. Lõike 1 esimeses lõigus osutatud summa soovituslik jaotus on esitatud käesoleva määruse I lisas. Komisjon võib I lisas osutatud summasid vajaduse korral kohandada kuni 15 % iga eesmärgi puhul. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu igast muudatusest.
3. Rahastamispakett V ja VI peatükis sätestatud meetmete rakendamiseks on jooksevhindades 525 000 000 eurot.
4. Lõikes 3 osutatud summat võib kasutada ka InvestEU programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.

Artikkel 5

InvestEU fondiga seotud kolmandad riigid

Artikli 8 lõike 1 punktis a osutatud InvestEU fondi ELi osasse ja artikli 7 lõikes 1 osutatud igasse poliitikaharusse võivad teha osamakseid järgmised kolmandad riigid, et osaleda teatavates finantstoodetes kooskõlas [finantsmääruse] [artikli 218 lõikega 2]:

- (a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, vastavalt EMP lepingu sätestatud tingimustele;
- (b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid kooskõlas selliste üldpõhimõtete ja -tingimustega nende riikide osalemiseks ELi programmides, mis on kehtestatud vastavate raamlepingute, assotsiatsiooninõukogu otsuste või sarnaste lepingutega, ja vastavalt konkreetsetele tingimustele, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahel sõlmitud lepingutes;
- (c) Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid kooskõlas selliste üldpõhimõtete ja -tingimustega nende riikide osalemiseks ELi programmides, mis on kehtestatud vastavate raamlepingute, assotsiatsiooninõukogu otsuste või sarnaste lepingutega, ja vastavalt konkreetsetele tingimustele, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahel sõlmitud lepingutes;
- (d) kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud konkreetsetes lepingutes, mis käsitleb kolmanda riigi osalemist liidu programmis, tingimusel et:

---

²⁸

²⁹

- (i) leping tagab õiglase tasakaalu liidu programmides osaleva kolmanda riigi antava panuse ja saadava kasu vahel;
- (ii) lepingus on sätestatud programmides osalemise tingimused, sealhulgas üksikute programmide rahaliste osamaksete arvutamine ja nende halduskulusid. Kõnealuseid osamakseid käsitatakse vastavalt [finantsmääruse] artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna;
- (iii) leping ei anna kolmandale riigile seoses programmiga otsustusõigust;
- (iv) lepinguga on tagatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Artikkel 6

ELi-poolse rahastamise rakendamine ja vormid

1. ELi tagatist rakendatakse eelarve kaudse täitmise raames koos [finantsmääruse] [artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktides ii–vii] osutatud asutustega. Muid käesoleva määruse kohaseid ELi-poolse rahastamise vorme rakendatakse eelarve otsese või kaudse täitmise raames vastavalt [finantsmäärusele], sealhulgas toetusi rakendatakse vastavalt [VII jaotisele].
2. ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingud, mis moodustavad osa segarahastamistoimingust, mille puhul kombineeritakse käesoleva määruse kohane toetus liidu ühe või mitme muu programmi alusel antava toetusega, või ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifondiga kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingud peavad:
  - a) olema kooskõlas poliitiliste eesmärkidega ja vastama liidu sellise programmi eeskirjades sätestatud kõlblikkuskriteeriumidele, mille alusel otsus toetus andmise kohta tehakse;
  - b) olema kooskõlas käesoleva määrusega.
3. Segarahastamistoiming, sealhulgas rahastamisvahend, mida täielikult rahastavad liidu muud programmid või ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifond ilma käesoleva määruse kohase ELi tagatise kasutamiseta, peab olema kooskõlas poliitiliste eesmärkidega ja vastama liidu sellise programmi eeskirjades sätestatud kõlblikkuskriteeriumidele, mille alusel toetust antakse.
4. Vastavalt artikli 6 lõikele 2 tehakse otsus liidu eelarvest tagastamatus vormis toetuse ja/või rahastamisvahendite kohta, mis moodustavad osa lõigetes 2 ja 3 osutatud segarahastamistoimingust, asjaomase ELi programmi eeskirjade alusel ja seda rakendatakse segarahastamistoimingu raames vastavalt käesolevale määrusele ja [finantsmääruse] [X jaotisele].

Aruandlus peab käsitlema ka kooskõla poliitiliste eesmärkidega ja vastavust liidu sellise programmi eeskirjades sätestatud kõlblikkuskriteeriumidele, mille alusel otsus toetuse andmise kohta tehakse, samuti vastavust käesolevale määrusele.

II PEATÜKK

InvestEU fond

Artikkel 7

Poliitikaharud

1. InvestEU fond tegutseb järgmise nelja poliitikaharu kaudu, mis aitavad kõrvaldada turutõrkeid või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi nende konkreetse kohaldamisala ulatuses:
  - a) jätkusuutliku taristu poliitikaharu: hõlmab jätkusuutlikke investeeringuid sellistes valdkondades nagu transport, energia, digitaalne ühenduvus, tooraine tarnimine ja töötlemine, kosmos, ookeanid ja vesi, jäätmed, loodus ja muu keskkonnataristu, seadmed, liikuv vara ja innovaatiliste tehnoloogiate kasutuselevõtmine, mis aitavad kaasa liidu keskkonnavalase või sotsiaalse jätkusuutlikkuse või mõlema eesmärkide saavutamisele või vastab liidu keskkonnavalase või sotsiaalse jätkusuutlikkuse standarditele;
  - b) teadusuuringute, innovatsiooni ja digitaliseerimise poliitikaharu: hõlmab teadusuuringuid ja innovatsiooni, teadustulemuste ülekandmist turule, innovatiivsete lahenduste tutvustamist ja kasutuselevõttu, toetust muude innovatiivsete ettevõtete kui VKEd kasvu edendamiseks ning liidu tööstuse digitaliseerimist;
  - c) VKEde poliitikaharu: juurdepääs rahastamisele ja rahastamise kättesaadavus VKEdele ja põhjendatud juhtudel väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele;
  - d) sotsiaalvaldkonna investeeringute ja oskuste poliitikaharu: mikrorahastamine, sotsiaalsete ettevõtete rahastamine ja sotsiaalmajandus; oskused, haridus, koolitus ja nimetatud valdkondadega seotud teenused; sotsiaaltaristu (sealhulgas sotsiaal- ja üliõpilaste eluasemed); sotsiaalne innovatsioon; tervishoid ja pikaajaline hooldus; kaasavus ja juurdepääsetavus; sotsiaalse eesmärgiga kultuuritegevus; haavatavatele isikute, sealhulgas kolmanda riigi kodanike integreerimine.
2. Kui artiklis 19 osutatud investeeringute komiteele esitatud rahastamis- või investeerimistoiming kuulub enam kui ühe poliitikaharu alla, määratakse see poliitikaharu alla, mille alla kuulub selle peamine eesmärk või selle enamiku allprojektide peamine eesmärk, välja arvatud juhul, kui investeerimissuunistes on sätestatud teisiti.
3. Lõike 1 punktis a osutatud jätkusuutliku taristu poliitikaharu alla kuuluvad rahastamis- ja investeerimistoiminguid hinnatakse kliima, keskkonna ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse seisukohast, et minimeerida kahjulikku mõju ning maksimeerida kliima-, keskkonna- ja sotsiaalse mõõtme kasu. Selleks esitavad rahastamist taotlevad projektiarendajad asjakohast teavet komisjon välja töötatud suuniste alusel. Projekte, mis jäävad alla suunistes kindlaks määratud suurst, ei hinnata.

Komisjoni suunised võimaldavad:

- a) seoses kliimamuutustega kohanemisega tagada vastupanuvõime kliimamuutuse võimalikule kahjulikule mõjule kliimatundlikkuse ja riski hindamise kaudu, sealhulgas asjakohased kohanemismeetmed, ja seoses kliimamuutuste leevendamisega võtta kasvuhoonegaaside heite kulu ja kliimamuutuste leevendamise meetmete positiivset mõju arvesse kulude-tulude analüüsis;
  - b) võtta arvesse projekti kogumõju looduskapitali põhikomponentidele, mis on seotud õhu, vee, maa ja bioloogilise mitmekesisusega;
  - c) hinnata mõju teatavate piirkondade või elanikkonnarühmade sotsiaalsele kaasatusele.
4. Komisjoni antud suuniste põhjal esitavad rakenduspartnerid teabe, mida on vaja, et jälgida investeringuid, mis aitavad kaasa liidu kliima- ja keskkonnavalaste eesmärkide saavutamisele.
  5. Rakenduspartnerid seavad eesmärgiks, et vähemalt 50 % jätkusuutliku taristu poliitikaharu raames tehtavatest investeringutest aitavad kaasa liidu kliima- ja keskkonnavalaste eesmärkide saavutamisele.
  6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks iga poliitikaharu investeerimissuunised.

Artikkel 8

Osad

1. Iga artikli 7 lõikes 1 osutatud poliitikaharu koosneb kahest osast, mis aitavad kõrvaldada konkreetseid turutõrkeid või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi järgmiselt.
  - (a) ELi osa aitab lahendada järgmisi olukordi:
    - i) liidu poliitiliste prioriteetidega seotud turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad, mida käsitletakse liidu tasandil;
    - ii) kogu liitu hõlmavad turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad; või
    - iii) uued või keerulised turutõrked või mitteoptimaalsed investeerimisolukorrad, et töötada välja uued rahastamislahendused ja turustruktuurid.
  - (b) Liikmesriigi osa aitab kõrvaldada konkreetseid turutõrkeid või lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi ühes või mitmes liikmesriigis, et saavutada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate asjaomaste fondide eesmärgid.
2. Lõikes 1 osutatud osasid võib kasutada vastastikku täiendaval viisil rahastamis- või investeerimistoimingute toetamiseks, sealhulgas mõlema osa toetuse kombineerimise kaudu.

Artikkel 9

Liikmesriigi osa suhtes kohaldatavad erisätted

1. Liikmesriigi poolt vastavalt [ühisätete määruse] artikli [10 lõikele 1] või määruse [ÜPP strateegiakava] artikli [75 lõikele 1] eraldatud summasid kasutatakse liikmesriikide osast pakutava ELi tagatise eraldisteks sellises ulatuses, mis vastab rahastamis- ja investeerimistoimingutele asjaomases liikmesriigis.
2. Liikmesriigi osa raames sellise ELi tagatise kehtestamiseks peavad liikmesriik ja komisjon sõlmima rahalist toetust käsitleva lepingu.

Liikmesriik ja komisjon sõlmivad rahalist toetust käsitleva lepingu või muudavad seda nelja kuu jooksul pärast komisjoni otsust, millega võetakse vastu partnerlusleping või ÜPP strateegiakava, või samaaegselt komisjoni otsusega, millega muudetakse programmi või ÜPP strateegiakava.

Kaks või enam liikmesriiki võivad sõlmida komisjoniga rahalist toetust käsitleva ühislepingu.

Erandina [finantsmääruse] [artikli 211 lõikest 1] on liikmesriigi osa ELi tagatise eraldiste määr 40 % ja seda võib iga rahalist toetust käsitleva lepingu puhul ülespoole või allapoole korrigeerida, et võtta arvesse riske, mis on seotud finantstoodetega, mida kavatakse kasutada.

3. Rahalist toetust käsitlev leping sisaldab vähemalt järgmisi elemente:
  - a) ELi tagatise kogusumma liikmesriigi osa raames seoses liikmesriigiga, selle eraldiste määr, toetuse suurus, eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide toetuse summa, eraldiste tegemise etapp vastavalt aastasele rahastamiskavale ning tulenev tingimusliku kohustuse summa, mis tuleb katta asjaomase liikmesriigi antud kompensatsioonitagatisega;
  - b) strateegia, mis hõlmab finantstooteid ja nende minimaalset finantsvõimendust, geograafilist kaetust, investeerimisperioodi ja, kui see on asjakohane, lõppsajate ja kõlblike vahendajate kategooriaid;
  - c) rakenduspartner või -partnerid, kes on väljendanud huvi, ja komisjoni kohustus teavitada liikmesriiki valitud rakenduspartnerist või -partneritest;
  - d) eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate fondide võimalik toetus InvestEU nõustamiskeskusele;
  - e) iga-aastane aruandluskohustus liikmesriigi ees, sealhulgas aruandlus vastavalt rahalist toetust käsitlevas lepingus osutatud näitajatele;
  - f) sätted, mis käsitlevad liikmesriigi osa raames antava ELi tagatisega seotud tasu;
  - g) vahendite võimalik kombineerimine ELi osa raames, sealhulgas kihilise struktuurina, et saavutada parem riskikate vastavalt artikli 8 lõikele 2.

4. Komisjon rakendab rahalist toetust käsitlevaid lepinguid rakenduspartneritega artikli 14 kohaselt sõlmitud tagatislepingute kaudu.

Kui üheksa kuu jooksul alates rahalist toetust käsitleva lepingu allkirjastamisest ei ole tagatislepingut sõlmitud või kui rahalist toetust käsitlev leping ei ole ühe või

mitme tagatislepingu kaudu kulukohustustega täielikult kaetud, siis esimesel juhul rahalist toetust käsitlev leping lõpetatakse või teisel juhul muudetakse seda vastavalt ning kasutamata eraldised võetakse uuesti kasutusele vastavalt [ühissätete määruse] *number* [artikli 10 lõikele 5] ja määruse [ÜPP strateegiakava] *number* artikli [75 lõikele 5].

Kui [ühissätete määruse] *number* [artikli 10 lõikes 6] või määruse [ÜPP strateegiakava] *number* artikli [75 lõikes 6] kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ei ole tagatislepingut nõuetekohaselt rakendatud, siis rahalist toetust käsitlevat lepingut muudetakse ja kasutamata eraldised võetakse uuesti kasutusele vastavalt [ühissätete määruse] *number* [artikli 10 lõikele 6] ja määruse [ÜPP strateegiakava] *number* artikli [75 lõikele 6].

5. Rahalist toetust käsitleva lepingu kohaselt liikmesriigi osa raames antava ELi tagatise eraldiste tegemisel kohaldatakse järgmisi eeskirju:
  - (a) pärast käesoleva määruse lõike 3 punktis a osutatud eraldiste tegemise etappi kasutatakse eraldiste mis tahes aastast ülejääki, mis on arvatud eraldiste määra kohaselt nõutava eraldiste summa ja tegelike eraldiste vahena, uuesti vastavalt [ühissätete määruse] [artikli 10 lõikele 6] ja määruse [ÜPP strateegiakava] *number* artikli [75 lõikele 6];
  - (b) erandina [finantsmääruse] [artikli 213 lõikest 4] ei anna pärast käesoleva artikli lõike 3 punktis a osutatud eraldiste tegemise etappi tehtud eraldised liikmesriigi osa raames ELi tagatise kättesaadavuse ajal alust vahendite aastaseks täiendamiseks;
  - (c) komisjon teavitab viivitamata liikmesriiki, kui liikmesriigi osa raames antud ELi tagatise realiseerimise tulemusel väheneb ELi tagatise selle osa eraldiste tase alla 20 % ELi algsetest eraldistest;
  - (d) kui liikmesriigi osa raames antud ELi tagatise eraldised jõuavad 10 %ni algsetest eraldistest, peab asjaomane liikmesriik tegema komisjoni nõudel ühisesse eraldisfondi eraldisi kuni 5 % algsete eraldistest.

III PEATÜKK

ELi TAGATIS

Artikkel 10

ELi tagatis

1. ELi tagatis antakse rakenduspartneritele vastavalt [finantsmääruse] [artikli 219 lõikele 1] ja seda hallatakse vastavalt [finantsmääruse] [X jaotisele].
2. ELi tagatise toetust võidakse anda käesoleva määrusega hõlmatud rahastamis- ja investeerimistoimingutele investeerimisperioodiks, mis lõpeb 31. detsembril 2027. Lepingud rakenduspartneri ning lõppsaja või finantsvahendaja või artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud muu üksuse vahel sõlmitakse 31. detsembriks 2028.

Artikkel 11

Kõlblikud rahastamis- ja investeerimistoimingud

1. InvestEU fond toetab üksnes selliseid rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis:
  - (a) vastavad [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punktides a–e] sätestatud tingimustele, [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punkti b] sätestatud täiendavusnõudele ja, kui see on asjakohane, kaasavad maksimaalselt erasektori investeringuid vastavalt [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punktile d];
  - (b) aitavad kaasa liidu poliitiliste eesmärkide saavutamisele ja kuuluvad asjaomase poliitikaharu raames tehtavate rahastamis- ja investeerimistoimingute puhul kõlblikesse valdkondadesse vastavalt käesoleva määruse II lisale ning
  - (c) on kooskõlas investeerimissuunistega.
2. Lisaks liidus asuvatele projektidele võib InvestEU fond rahastamis- ja investeerimistoimingute kaudu toetada järgmisi projekte ja toiminguid:
  - (a) ühes või mitmes liikmesriigis asuvate või asutatud üksuste vahelised piiriülesed projektid, mis ulatuvad ühte või mitmesse kolmandasse riiki, sealhulgas ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid, Euroopa Majanduspiirkonna riigid või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni kuuluvad riigid, või ülemeremaale või -territooriumile, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu II lisas, või assotsieerunud kolmandasse riiki, olenemata sellest, kas kõnealustes kolmandates riikides või ülemeremaades või -territooriumidel on partner või mitte;
  - (b) rahastamis- ja investeerimistoimingud artiklis 5 osutatud riikides, kes osalevad konkreetses finantstootes.
3. InvestEU fond võib toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid, millega antakse rahalisi vahendeid juriidilistele isikutele, mis on asutatud mis tahes järgmistes riikides:
  - (a) liikmesriik või sellega seotud ülemeremaa või -territoorium;
  - (b) kolmas riik või territoorium, mis on seotud InvestEU programmiga vastavalt artiklile 5;
  - (c) lõike 2 punktis a osutatud kolmas riik, kui see on asjakohane;
  - (d) muud riigid, kui seda on vaja projekti rahastamiseks punktides a–c osutatud riigis või territooriumil.

Artikkel 12

Rakenduspartnerite valimine

1. Komisjon valib kõlblike vastaspoolte hulgast kooskõlas [finantsmääruse] [artikliga 154] rakenduspartnerid või nende rühma, nagu on osutatud käesoleva lõike teises lõigus.

ELi osa puhul on kõlblikud vastaspooled väljendanud oma huvi ja peavad olema võimelised tegema rahastamis- ja investeerimistoiminguid vähemalt kolmes liikmesriigis. Samuti võivad rakenduspartnerid rühma moodustamise kaudu koos katta rahastamis- ja investeerimistoiminguid vähemalt kolmes liikmesriigis.

Liikmesriigi osa puhul võib asjaomane liikmesriik esitada kõlblike vastaspoolte hulgast, kes on väljendanud huvi vastavalt artikli 9 lõike 3 punktile c, rakenduspartneriks ühe või mitu vastaspoolt.

Kui asjaomane liikmesriik rakenduspartnerit ei esita, teeb komisjon vastavalt käesoleva lõike teisele lõigule valiku nende rakenduspartnerite vahel, kes suudavad teha rahastamis- ja investeerimistoiminguid asjaomastes geograafilistes piirkondades.
2. Rakenduspartnerite valimisel tagab komisjon, et InvestEU fondi finantstoodete portfell:
  - (a) maksimeerib artiklis 3 sätestatud eesmärkide katvust;
  - (b) maksimeerib ELi tagatise mõju rakenduspartneri eraldatud omavahendite kaudu;
  - (c) kaasab maksimaalselt erasektori investeeringuid, kui see on asjakohane;
  - (d) tagab geograafilise hajutatuse;
  - (e) tagab piisava riskide hajutatuse;
  - (f) edendab innovatiivseid finants- ja riskilahendusi, et kõrvaldada turutõrkeid ja lahendada mitteoptimaalseid investeerimisolukordi.
3. Rakenduspartnerite valimisel võtab komisjon arvesse ka järgmist:
  - (a) liidu eelarve võimalik kulu ja tulu;
  - (b) rakenduspartneri suutlikkus täielikult rakendada [finantsmääruse] [artikli 155 lõike 2] nõudeid seoses maksustamise vältimise, maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise, rahapesu, terrorismi rahastamise ja koostööd mittetegevate jurisdiktsioonidega.
4. Rakenduspartneriks võib valida riiklikke tugipankasid või finantseerimisasutusi, kui need täidavad käesolevas artiklis ja artikli 14 lõike 1 teises lõigus sätestatud nõudeid.

Artikkel 13

Kõlblikud rahastamisvormid

1. ELi tagatist võib kasutada rakenduspartnerite pakutava järgmist liiki rahastamise riski katmiseks:
  - (a) laenud, tagatised, edasitagatised, kapitalituru instrumendid, mis tahes muud liiki rahastamis- või krediitkvaliteedi parandamise instrumendid, sealhulgas allutatud võlainstrumendid, omakapitali- või kvaasiomakapitali osalused, mis

- antakse otseselt või kaudselt finantsvahendajate, fondide, investeerimisplatvormide või muude rahastamisvahendite kaudu lõppsaajatele;
- (b) rakenduspartneri poolt teisele finantseerimisasutusele antavad rahalised vahendid või tagatised, mis võimaldavad viimasel pakkuda punktis a osutatud rahastamist.

ELi tagatisega katmiseks antakse, omandatakse või emiteeritakse artikli 11 lõikes 1 osutatud rahastamis- või investeerimistoimingute toetuseks esimese lõigu punktides a ja b osutatud rahastamisvahendeid, kui rakenduspartner on andud rahastamist vastavalt rakenduspartneri allkirjastatud või sõlmitud rahastamislepingule või tehingule pärast komisjoni ja rakenduspartneri vahelise tagatislepingu allkirjastamist ja leping ei ole lõppenud või seda ei ole tühistatud.

2. Fondide või muude vahendusstruktuuride kaudu tehtavad rahastamis- ja investeerimistoimingud kaetakse ELi tagatisega vastavalt sätetele, mis kehtestatakse investeerimissuunistega, isegi kui selline struktuur investeerib väikse osa oma investeeritud summadest väljapoole liitu ja artikli 11 lõikes 2 osutatud riikidesse või muudesse varadesse kui käesoleva määruse kohaselt kõlblikud varad.

Artikkel 14

Tagatislepingud

1. Komisjon sõlmib iga rakenduspartneriga tagatislepingu ELi tagatise andmise kohta vastavalt käesoleva määruse nõuetele kuni summani, mille määrab kindlaks komisjon.

Kui koostööpartnerid moodustavad artikli 12 lõike 1 teises lõigus osutatud rühma, sõlmitakse komisjoni ja rühma kuuluva iga rakenduspartneri või rühma nimel tegutseva ühe rakenduspartneri vahel üksainus tagatisleping.

2. Tagatisleping sisaldab eelkõige järgmise sisuga sätteid:
- (a) rakenduspartneri antava rahalise toetuse summa ja tingimused;
  - (b) selliste rahaliste vahendite või tagatiste tingimused, mille rakenduspartner annab teisele rakendamises osalevale õigussubjektile, kui see on asjakohane;
  - (c) vastavalt artiklile 16 üksikasjalikud nõuded ELi tagatise andmise kohta, sealhulgas eri liiki vahendite portfelli kaetus ja vastavad sündmused, mis võivad tingida ELi tagatise võimaliku realiseerimise;
  - (d) tasu riski võtmise eest, mis jaotatakse proportsionaalselt liidu ja rakenduspartneri vastava osakaaluga riskide võtmisel;
  - (e) maksetingimused;
  - (f) rakenduspartneri kohustus nõustuda komisjoni ja investeringute komitee otsustega seoses ELi tagatise kasutamisega kavandatud rahastamis- või investeerimistoimingu tarbeks, ilma et see piiraks rakenduspartneri õigust teha otsus ilma ELi tagatiseta kavandatava toimingu kohta;
  - (g) sätted ja menetlused, mis on seotud nõuete sissenõudmisega, mis usaldatakse rakenduspartnerile;
  - (h) finants- ja tegevusaruannete esitamine ning järelevalve ELi tagatisega toimingute üle;

- (i) peamised tulemusnäitajad, eelkõige seoses ELi tagatise kasutamisega, artiklites 3, 7 ja 11 sätestatud eesmärkide ja kriteeriumide täitmisega ning erakapitali kaasamisega;
  - (j) kui see on asjakohane, sätted ja menetlused seoses segarahastamistoimingutega;
  - (k) muud asjaomased sätted, mis vastavad [finantsmääruse] [X jaotise] nõuetele.
3. Samuti nähakse tagatislepinguga ette, et liidule ettenähtud tasu käesolevas määruse kohastest rahastamis- ja investeerimistoimingutest kantakse üle pärast ELi tagatise realiseerimise tõttu tehtud maksete mahaarvamist.
  4. Samuti nähakse tagatislepinguga ette, et rakenduspartnerile tasumisele kuuluvad ELi tagatise seotud summad arvatakse maha tasude, tulude ja tagasimaksete kogusummast, mille rakenduspartner peab liidule maksma seoses käesoleva määruse kohaste rahastamis- ja investeerimistoimingutega. Kui see summa ei ole piisav, et katta summat, mis tuleb rakenduspartnerile maksta vastavalt artikli 15 lõikele 3, kaetakse puuduolev summa ELi tagatise jaoks ette nähtud eraldistest.
  5. Kui tagatisleping on sõlmitud liikmesriigi osa raames, võib sellega ette näha asjaomaste liikmesriikide või piirkondade esindaja osalemise tagatislepingu rakendamise järelevalves.

Artikkel 15

ELi tagatise kasutamise nõuded

1. ELi tagatise andmiseks peab jõustuma asjaomase rakenduspartneriga sõlmitud tagatisleping.
2. Rahastamis- ja investeerimistoimingud saavad ELi tagatise üksnes juhul, kui need vastavad käesolevas määruses ja asjaomastes investeerimissuunistes sätestatud kriteeriumidele ning kui investeringute komitee on jõudnud järeldusele, et need täidavad ELi tagatise vormis toetuse saamise tingimusi. Rakenduspartnerid vastutavad selle eest, et rahastamis- ja investeerimistoimingud vastavad käesolevas määruses ja asjaomastes investeerimissuunistes sätestatud nõuetele.
3. Komisjon ei pea seoses ELi tagatise kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingute rakendamisega maksma rakenduspartnerile mingeid halduskulusid või -tasusid, välja arvatud juhul, kui rakendatava finantstoote poliitikaeesmärkide laad võimaldab rakenduspartneril tõestada erandi vajalikkust. Selliste kulude katmine peab olema sätestatud tagatislepingus ja olema kooskõlas [finantsmääruse][artikli 209 lõike 2 punktiga g].
4. Lisaks võib rakenduspartner kasutada ELi tagatist sissenõudmiskulude asjakohase osa katteks, välja arvatud juhul, kui need arvatakse maha sissenõutud summast vastavalt artikli 14 lõikele 4.

Artikkel 16

ELi tagatise ulatus ja tingimused

1. Tasu riski võtmise eest jaotatakse liidu ja rakenduspartneri vahel proportsionaalselt nende vastava osakaaluga riski võtmisel rahastamis- ja investeerimistoimingute portfelli või vajaduse korral üksikute toimingute raames. Rakenduspartneril peab olema asjakohane enda riskipositsioon ELi tagatisega toetatava rahastamis- ja investeerimistoimingu suhtes, välja arvatud juhul, kui rakendatava finantstoote poliitikaeesmärgid on sellist laadi, et rakenduspartneril ei ole võimalik mõistlikul viisil panustada oma riskitaluvusvõimega sellesse tootesse.
2. ELi tagatis katab:
  - (a) artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud võlatoodete puhul:
    - i) põhisumma ja kõik intressid ja summad, mis kuuluvad tasumisele rakenduspartnerile, kuid kes ei saa neid vastavalt rahastamistoimingu tingimustele enne makseviivitust; allutatud laenu puhul käsitatakse tasumise edasilükkamist, vähendatud makset või nõutavat väljumist makseviivituseks;
    - ii) restruktureerimiskahju;
    - iii) kahju, mis on tingitud muude vääringute kui euro kõikumistest turgudel, kus pikaajalise riskimaandamise võimalused on piiratud;
  - (b) artikli 13 lõike 1 punktis a osutatud omakapitali- või kvaasiomakapitali investeeringute puhul investeeritud summad ja nendega seotud rahastamiskulud ning muude vääringute kui euro kõikumisest tingitud kahju;
  - (c) rakenduspartneri poolt teisele juriidilisele isikule antud rahaliste vahendite või tagatiste puhul, millele on osutatud artikli 13 lõike 1 punktis b, kasutatud summad ja nendega seotud rahastamiskulud.
3. Kui liit teeb ELi tagatise realiseerimise korral rakenduspartnerile makse, kantakse see üle rakenduspartneri asjaomastele õigustele, mis on seotud ELi tagatisega kaetud rahastamis- või investeerimistoimingutega, sel määral, mil need õigused on jätkuvalt olemas.

Rakenduspartner jätkab ülekantud summadega seotud nõuete sissenõudmist liidu nimel ja maksab sissenõutud summadest liidule tagasi.

IV PEATÜKK

JUHTIMINE

Artikkel 17

Nõuandekogu

1. Komisjonile annab nõu nõuandekogu, millel on kaks koosseisu, nimelt rakenduspartnerite esindajad ja liikmesriikide esindajad.
2. Iga rakenduspartner ja iga liikmesriik võib nõuandekogu asjaomasesse koosseisu nimetada ühe esindaja.
3. Komisjon on esindatud mõlemas nõuandekogu koosseisus.

4. Rakenduspartnerite esindajate nõuandekogu koosoleku kaaseesistujad on komisjoni esindaja ja Euroopa Investeerimispanka määratud esindaja.
Komisjoni esindaja on liikmesriikide esindajate nõuandekogu koosoleku eesistuja.
Nõuandekogu kohtub korrapäraselt ja vähemalt kaks korda aastas eesistuja nõudmisel. Nõuandekomitee kahe koosseisu eesistujate ühistaotlusel võib korraldada ka kahe koosseisu ühiskoosoleku.
Komisjon kehtestab nõuandekogu töökorra ja juhhib nõuandekogu sekretariaadi tööd.
5. Nõuandekogu, kes on
  - (a) rakenduspartnerite esindajate koosseisus, teeb järgmist:
    - i) annab nõu käesoleva määruse alusel rakendatavate finantstoodete väljatöötamise kohta;
    - ii) annab komisjonile nõu turutõrgete, mitteoptimaalsete investeerimisolukordade ja turutingimuste kohta;
  - (b) liikmesriikide esindajate koosseisus, teeb järgmist:
    - i) annab liikmesriikidele teavet InvestEU fondi rakendamise kohta;
    - ii) vahetab liikmesriikidega seisukohti turusuundumuste küsimustes ja jagab parimaid tavasid.

Artikkel 18

Projektimeeskond

1. Luuakse projektimeeskond, mis koosneb ekspertidest, kelle on liidu eelarve seisukohast tasuta andnud komisjoni käsutusse koostööpartnerid.
2. Iga rakenduspartner määrab projektimeeskonda eksperdid. Kõnealuste ekspertide arv määratakse kindlaks tagatislepingus.
3. Komisjon kinnitab, kas rakenduspartnerite kavandatud rahastamis- ja investeerimistoimingud on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
4. Kui komisjon lõike 3 kohase kinnituse annab, teostab projektimeeskond rakenduspartnerite poolt asjaomaste rahastamis- ja investeerimistoimingute puhul võetud hooldusmeetmete üle kvaliteedikontrolli. Seejärel esitatakse rahastamis- või investeerimistoimingud ELi tagatise katte heakskiitmiseks investeringute komiteele.
Projektimeeskond koostab ja esitab investeringute komiteele kavandatud rahastamis- ja investeerimistoimingute tulemustabeli.
Tulemustabelis hinnatakse eelkõige järgmist:
  - (a) kavandatud rahastamis- ja investeerimistoimingute riskiprofiil;
  - (b) lõppsaaja kasu;
  - (c) kõlblikuskriteeriumide täitmine.Iga rakenduspartner annab projektimeeskonnale asjakohast ja ühtlustatud teavet riskianalüüsi teostamiseks ja tulemustabeli koostamiseks.
5. Projektimeeskonna ekspert ei tohi hinnata sellise võimaliku rahastamis- või investeerimistoiminguga seotud hoolduskohustuse täitmist või hinnangut, mille on

esitanud rakenduspartner, kes on kõnealuse eksperdi komisjoni käsutusse määranud. Samuti ei tohi kõnealune ekspert koostada seoses kõnealuste ettepanekutega tulemustabelit.

6. Kõik projektimeeskonna liikmed avalikustavad komisjonile mis tahes huvide konflikti ja esitavad komisjonile viivitamata kogu teabe, mida on vaja huvide konflikti puudumise pidevaks kontrollimiseks.
7. Komisjon kehtestab projektimeeskonna toimimise ja huvide konfliktide kontrollimise üksikasjalikud eeskirjad.
8. Komisjon kehtestab tulemustabeli üksikasjalikud eeskirjad, mille alusel saab investeringute komitee heaks kiita ELi tagatise kasutamise kavandatud rahastamis- või investeerimistoimingute puhul.

Artikkel 19

Investeeringute komitee

1. Luuakse investeeringute komitee. See teeb järgmist:
  - (a) vaatab läbi rahastamis- ja investeerimistoimingute ettepanekud, mille on esitanud rakenduspartnerid ELi tagatise saamiseks;
  - (b) kontrollib nende vastavust käesolevale määrusele ja asjaomastele investeerimissuunistele, pöörates erilist tähelepanu [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punktis b] osutatud täiendavusnõudele ja [finantsmääruse] [artikli 209 lõike 2 punktis d] osutatud nõudele kaasata maksimaalselt erasektori investeeringuid ning
  - (c) kontrollib, kas rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mida võiks toetada ELi tagatisega, vastavad kõigile asjakohastele nõuetele.
2. Investeeringute komitee tuleb kokku neljas erinevas koosseisus vastavalt artikli 7 lõikes 1 osutatud poliitikaharule.

Igasse investeeringute komiteesse koosseisu kuuluvad kuus tasustatud väliseksperdi. Ekspertid valitakse vastavalt [finantsmääruse] [artiklile 237] ja komisjon nimetab nad ametisse tähtajaliselt kuni neljaks aastaks. Nende ametiaega võib pikendada, kuid see ei tohi kokku ületada seitset aastat. Komisjon võib otsustada investeeringute komitee tegevliikme ametiaega pikendada ilma käesolevas lõikes sätestatud menetlust kohaldamata.

Ekspertidel on suured asjakohased kogemused projektide struktureerimisel ja rahastamisel või VKEde või muude äriühingute rahastamisel.

Investeeringute komitee koosseis tagab, et tal on laialdased teadmised artikli 7 lõikes 1 osutatud poliitikaharudega hõlmatud sektoritest ja liidu geograafilistest turgudest ning et ta on tervikuna sooliselt tasakaalustatud.

Neli liiget on investeeringute komitee kõigi nelja koosseisu alalised liikmed. Lisaks kuuluvad investeeringute komitee igasse koosseisu kaks eksperti, kellel on investeerimisalased kogemused kõnealuse poliitikaharuga hõlmatud sektorites. Vähemalt ühel alalistest liikmetest peavad olema eksperditeadmised jätkusuutlike investeeringute valdkonnas. Komisjon nimetab investeeringute komitee asjakohase

koosseisu või asjakohaste koosseisude liikmed. Investeeringute komitee valib oma alaliste liikmete hulgast eesistuja.

Komisjon võtab vastu investeeringute komitee töökorra ja juhib investeeringute komitee sekretariaadi tööd.

3. Investeeringute komitee tegevuses osaledes täidavad selle liikmed oma ülesandeid erapooletult ja üksnes InvestEU fondi huvides. Nad ei tohi küsida ega võtta vastu juhiseid rakenduspartneritelt, liidu institutsioonidelt, liikmesriikidelt ega üheltki teiselt avalik-õiguslikult või eraõiguslikult organilt.

Investeeringute komitee kõikide liikmete elulookirjeldused ja huvide deklaratsioonid avalikustatakse ja neid ajakohastatakse pidevalt. Investeeringute komitee liikmed edastavad komisjonile viivitamata kogu teabe, mida on vaja huvide konflikti puudumise pidevaks kontrollimiseks.

Komisjon võib liikme ametist vabastada, kui see ei täida käesolevas lõikes sätestatud nõudeid, või muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

4. Käesoleva artikli kohaselt tegutsedes toetub investeeringute komitee rakenduspartnerite esitatud dokumentidele ja mis tahes muudele dokumentidele, mida investeeringute komitee peab asjakohaseks. Rakenduspartneri antud hinnangud projektide kohta ei investeeringute komitee jaoks ELi tagatisega kaetavate rahastamis- või investeerimistoimingute seisukohast siduvad.

Investeeringute komitee kasutab ettepanekute hindamisel ja kontrollimisel artikli 18 lõikes 3 osutatud näitajate tulemustabelit.

5. Investeeringute komitee järeldused võetakse vastu kõigi liikmete lihthäälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustavaks investeeringute komitee eesistuja hääl.

Investeeringute komitee järeldused, millega kiidetakse heaks ELi tagatise vormis toetus rahastamis- või investeerimistoimingutele, on avalikult kättesaadavad ja sisaldavad heakskiitmise põhjendusi. Avaldatavad materjalid ei või sisaldada tundlikku äriteavet.

Tulemustabel tehakse üldsusele kättesaadavaks pärast rahastamis- või investeerimistoimingu või, kui see on asjakohane, allprojekti allkirjastamist. Avaldatavad materjalid ei või sisaldada tundlikku äriteavet ega isikuandmeid, mida ei tohi avalikustata vastavalt liidu andmekaitse eeskirjadele.

Kaks korda aastas esitatakse rangeid konfidentsiaalsusnõudeid järgides Euroopa Parlamendile ja nõukogule investeeringute komitee järeldused, millega keelduti ELi tagatise andmisest.

6. Kui investeeringute komiteel palutakse kiita heaks ELi tagatise kasutamine rahastamis- või investeerimistoimingu puhul, mis on vahend, programm või struktuur, millel on allprojektid, hõlmab kõnealune heakskiit allprojekte, välja arvatud juhul, kui investeeringute komitee otsustab jätta endale õiguse kiita need heaks eraldi.

V PEATÜKK

InvestEU nõustamiskeskus

Artikkel 20

InvestEU nõustamiskeskus

1. InvestEU nõustamiskeskus annab nõustamistoetust investeerimisprojektide kindlakstegemiseks, ettevalmistamiseks, arendamiseks, struktureerimiseks, hangete tegemiseks ning aitab suurendada projektiarendajate ja finantsvahendajate suutlikkust rakendada rahastamis- ja investeerimistoiminguid. Selle toetus võib hõlmata projekti elutsükli või toetatava üksuse rahastamise mis tahes etappi, nagu see on asjakohane.

InvestEU nõustamiskeskus on kättesaadav artikli 7 lõikes 1 osutatud iga poliitikaaru raames, hõlmates kõiki asjaomase poliitikaaru sektoreid. Lisaks pakutakse valdkonnaüleseid nõustamisteenuseid.

2. InvestEU nõustamiskeskus pakub eelkõige järgmisi teenuseid:
  - (a) pakub ametiasutustele ja projektiarendajatele ühtse kontaktpunkti projektide arendamise abistamiseks keskselt hallatavate liidu programmide puhul;
  - (b) abistab vajaduse korral projektiarendajaid projektide arendamisel, et viia need vastavusse artiklites 3, 7 ja 11 sätestatud eesmärkide ja kõlblikkuskriteeriumidega, ja hõlbustab väikesemahuliste projektide koondamist; selline abi ei mõjuta siiski investeringute komitee järeldusi sellistele projektidele ELi tagatise vormis toetuse andmise kohta;
  - (c) toetab meetmeid ja suurendab kohalikke teadmisi, et hõlbustada InvestEU fondi toetuse kasutamist kogu liidus, ja aitab võimaluse korral aktiivselt saavutada InvestEU fondi valdkondliku ja geograafilise hajutatuse eesmärki, toetades rakenduspartnereid võimalike rahastamis- ja investeerimistoimingute algatamisel ja arendamisel;
  - (d) hõlbustab koostööplatvormide loomist vastastikuseks teabevahetuseks ning andmete, oskusteabe ja parimate tavade jagamiseks, et toetada projektide väljatöötamist ja valdkonna arendamist;
  - (e) pakub ennetavat nõustamistuge investeerimisplatvormide, eelkõige mitut liikmesriiki hõlmavate piiriüleste investeerimisplatvormide loomiseks;
  - (f) toetab suutlikkuse suurendamise meetmeid, et arendada organisatsioonilist suutlikkust, oskusi ja protsesse ning kiirendada organisatsioonide investeerimisvalmidust, et projektiarendajad ja ametiasutused saaksid koostada investeerimisprojektide loetelud ja juhtida projekte ning et finantsvahendajad saaksid rakendada rahastamis- ja investeerimistoiminguid selliste üksuste toetuseks, kellel on raskusi juurdepääsul rahastamisele, sealhulgas toetades riskianalüüsi suutlikkuse arendamist või valdkondlike teadmiste täiendamist.
3. InvestEU nõustamiskeskus on kättesaadav avaliku sektori ja erasektori projektiarendajatele ning finants- ja muudele vahendajatele.

4. Lõikes 2 osutatud teenuste eest võib nõuda tasu, et katta osa nende teenuste osutamise kuludest.
5. Lõikes 1 osutatud eesmärkide saavutamiseks ja nõustamistoetuse andmise hõlbustamiseks tugineb InvestEU nõustamiskeskus komisjoni ja rakenduspartnerite eksperditeadmistele.
6. InvestEU nõustamiskeskus pakub vajaduse korral tuge kohapeal. Eelkõige luuakse esindus sellistes liikmesriikides või piirkondades, kellel on InvestEU fondi alla kuuluvate projektide arendamisel probleeme. InvestEU nõustamiskeskus aitab anda teadmisi edasi piirkondlikule ja kohalikule tasandile, et luua piirkondlik ja kohalik suutlikkus ja asjatundlikkus lõikes 1 osutatud toetuseks.
7. Rakenduspartnerid soovivad projektide, eelkõige väikesemahuliste projektide arendajatel taotleda seoses oma projektidega InvestEU nõustamiskeskuse toetust, et asjakohasel juhul saaks projektide ettevalmistamist tõhustada ja hinnata, kas projekte saab ühendada.

Samuti teavitavad rakenduspartnerid asjakohasel juhul arendajaid võimalusest lisada nende projektid artiklis 21 osutatud InvestEU portaali.

VI PEATÜKK

Artikkel 21

InvestEU portaal

1. Komisjon loob InvestEU portaali. See on hõlpsasti ligipääsetav ja kasutajasõbralik projektide andmebaas, kust saab asjakohast teavet kõigi projektide kohta.
2. InvestEU portaal pakub projektiarendajatele kanali, et muuta nähtavaks projektid, mille jaoks nad rahastamist soovivad, ja seega annab investoritele nende kohta teavet. Projektide lisamine InvestEU portaali ei mõjuta otsuseid selliste projektide lõpliku valiku kohta, millele antakse toetust käesoleva määruse, mõne teise liidu rahastamisvahendi või avalik-õigusliku rahastamise raames.
3. Portaalis esitatakse üksnes need projektid, mis on kooskõlas liidu õiguse ja poliitikaga.
4. Projektid, mis vastavad lõikes 3 sätestatud tingimustele, edastab komisjon asjaomastele rakenduspartneritele.
5. Rakenduspartnerid vaatavad läbi projekte, mis kuuluvad nende geograafilisse ulatusse ja tegevusvaldkonda.

VII PEATÜKK

JÄRELEVALVE, ARUANDLUS, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 22

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud InvestEU programmi üld- ja konkreetsete eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud käesoleva määruse III lisas.
2. Selleks et tagada InvestEU programmi eesmärkide saavutamise tõhus hindamine, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vajaduse korral käesoleva määruse III lisa, et vajaduse korral näitajad läbi vaadata või neid täiendada ning et lisada käesolevale määrusele sätteid, milles käsitletakse järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist.
3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse rakenduspartneritele ja muudele liidu rahaliste vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded, nagu see on asjakohane.
4. Komisjon annab InvestEU programmi rakendamise kohta aru vastavalt [finantsmääruse] [artiklitele 241 ja 250]. Selleks esitavad rakenduspartnerid igal aastal teabe, mida on vaja, et komisjon saaks täita oma aruandluskohustusi.
5. Lisaks esitab iga rakenduspartner iga kuue kuu järel komisjonile aruande käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate rahastamis- ja investeerimistoimingute kohta, jaotatuna ELi ja liikmesriigi osa vahel liikmesriikide kaupa, kui see on asjakohane. Aruandes hinnatakse, kas ELi tagatise kasutamise nõuded on täidetud ja käesoleva määruse III lisas osutatud peamised tulemusnäitajad saavutatud. Aruanne peab samuti sisaldama statistilisi, finants-, tegevus- ja raamatupidamisandmeid iga rahastamis- ja investeerimistoimingu kohta ning osa, poliitikaharu ja InvestEU fondi tasandil. Üks kõnealustest aruannetest peab sisaldama teavet, mida rakenduspartnerid esitavad vastavalt [finantsmääruse] [artikli 155 lõike 1 punktile a].

Artikkel 23

Hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Komisjon viib 30. septembriks 2025 läbi InvestEU programmi ja eelkõige ELi tagatise kasutamise vahehindamise.
3. InvestEU programmi rakendamise lõpul, kuid mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi InvestEU programmi ja eelkõige ELi tagatise kasutamise lõpphindamise.

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.
5. Rakenduspartnerid aitavad kaasa hindamistele, mida komisjon teeb vastavalt lõigetele 1 ja 2, ja esitavad selleks vajalikku teavet.
6. Vastavalt [finantsmääruse] [artikli 211 lõikele 1] vaatab komisjon iga kolme aasta järel [finantsmääruse] [artiklis 250] osutatud aastaaruandes läbi käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud eraldiste määra sobivuse ELi tagatisega kaetud rahastamis- ja investeerimistoimingute tegeliku riskiprofiiliga. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 26, et kõnealuse läbivaatamise alusel kohendada käesoleva määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud eraldiste määra kuni 15 %.

Artikkel 24

Auditid

Liidu rahaliste vahendite kasutamise auditid, mille on teinud isik või üksus, sealhulgas isik või üksus, keda liidu institutsioonid või asutused ei ole selleks volitanud, on [finantsmääruse] artikli 127 kohase üldise kindluse aluseks.

Artikkel 25

Liidu finantshuvide kaitse

Kolmas riik, kes osaleb InvestEU programmis rahvusvahelise lepingu alusel tehtud otsuse või muu õigusliku vahendi kohaselt, annab vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust toimetada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi.

Artikkel 26

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 7 lõikes 6, artikli 22 lõikes 2 ning artikli 23 lõikes 6 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile viieks aastaks [*alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast*]. Komisjon esitab volituste delegeerimise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste

delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 6, artikli 22 lõikes 2 ja artikli 23 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 7 lõike 6, artikli 22 lõike 2 ja artikli 23 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

VIII PEATÜKK

LÄBIPAISTVUS JA NÄHTAVUS

Artikkel 27

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

1. Rakenduspartnerid tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi kajastades), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, asjakohast ja sihipärast teavet.
2. Komisjon rakendab InvestEU programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. InvestEU programmi jaoks eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide propageerimisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

IX PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 28

Üleminekusätted

1. Käesoleva määruse IV lisas osutatud programmide raames kehtestatud rahastamisvahenditega seotud tulused, tagasimakseid ja sissenõutud summasid võib kasutada käesoleva määruse kohase ELi tagatise eraldisteks.
2. Määrusega (EL) 2015/1017 kehtestatud ELi tagatisega seotud tulused, tagasimakseid ja sissenõutud summasid võib kasutada käesoleva määruse kohase ELi tagatise eraldisteks, välja arvatud juhul, kui neid kasutatakse määruse (EL) 2015/1017 artiklites 4, 9 ja 12 osutatud eesmärkidel.

Artikkel 29

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.6. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNAGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, mille mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
  - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
  - 3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele
  - 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
  - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
  - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.5. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNAGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, mille mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
  - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
  - 3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
  - 3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

InvestEU programm

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/xx, millega kehtestatakse InvestEU programm

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

Euroopa strateegilised investeeringud

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

uut meedet

uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest³⁰

olemasoleva meetme pikendamist

ühe või mitme meetme ühendamist või ümbersuunamist

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühivi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

ELi pikaajalised eesmärgid kestlikkuse, konkurentsivõime ja kaasava majanduskasvu vallas nõuavad mahukaid investeeringuid eri sektorites, näiteks uutesse liikuvusmudelitesse, taastuvenergiasse, energiatõhususse, teadusuuringutesse ja innovatsiooni, digiteerimisse, haridusse ja oskustesse, sotsiaalmajandusse ja -taristusse, ringmajandusse, looduskapitali, kliimameetmetesse ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomisse ja majanduskasvu. Eelarvetagatis, mis annab rakenduspartneritele riskivõtmisvõime, et nad saaksid rahastada liidu investeeringuid, tuginedes EFSI ja rahastamisvahendite edule, võimaldab alates 2021. aastast jätkata tõrgeteta investeeringutoetuse andmist.

1.4.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*):

ELis võib küll täheldada investeeringute ja SKP suhtarvude taastumist, kuid sellest ei piisa aastaid kestnud alainvesteeringute kompenseerimiseks ega selleks, et katta liidu vajadust teha tehnoloogia arengut ja üldilmset konkurentsivõimet silmas pidades struktuuriinvesteeringuid, muu hulgas innovatsiooni, oskustesse, taristusse ja VKEdesse, ning vajadust tegeleda selliste oluliste ühiskondlike probleemidega nagu kestlikkus ja elanikkonna vananemine. Liikmesriigid ei suuda neid investeeringulünki üksi täita. Turutõrgete ja mitteoptimaalse investeeringulühenõu kõrvaldamiseks on vaja jätkuvat toetust, mis aitab liidu poliitiliste eesmärkide saavutamise nimel vähendada investeeringulünka sihtsektorites. Liidu

³⁰ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktidele a või b.

eelarvemeetmete hulka kuuluvaid toetusi täiendab tõhusalt finantsvõimendusega ja turule lähemal asuva eelarvetagatise kasutamine. Liidu tasandi sekkumine tagab uuenduslike finantstoodete kasutamisel mastaabisäästu, edendades erasektori investeringuid kogu liidus ning kasutades selleks ära Euroopa institutsioone ja nende asjatundlikkust. Liidu sekkumine annab juurdepääsu ka projektide mitmekesisele portfelliga liidus ja võimaldab välja töötada uuenduslikud rahastamislahendused, mida saab laiendada või korrata kõigis liikmesriikides. Eelkõige suuremahuliste investeerimisprogrammide mitmekordistav ja kohapealne mõju on seega palju suurem kui oleks võimalik saavutada ühes liikmesriigis tehtava algatusega.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*):

Algatus peaks võimaldama rakenduspartneritel teha rahastamis- ja investeerimistoiminguid liidu strateegiliste poliitikaeesmärkide sihtvaldkondades. Mitmekordistav mõju peaks saavutatama ELi tagatise andmisega ning avaliku ja erasektori investeringute ligimeelitamisega.

Algatus peaks aitama kaasata rahalisi vahendeid projektidesse kuni 650 miljardi euro väärtuses mitmeaastase finantsraamistiku lõpuni. See peaks aitama kõrvaldada turutõrkeid ja andma rahastamisele juurdepääsu üksustele, mis muidu ei oleks leidnud mõistlikel tingimustel rahastamist, suurendades seeläbi investeringute kogumahtu liidus ning edendades seega majanduskasvu ja tööhõivet.

1.4.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

EFSI on osutunud asjakohaseks vahendiks investeerimislünkade ja mitteoptimaalse investeerimisolukorra kõrvaldamisel pärast majanduskriisi. Investeerimislünkade püsimise tõttu on vaja rohkem poliitikast lähtuvat investeringutoetust, et tegeleda konkreetsete mitteoptimaalsete investeerimisolukordadega.

EFSI eelarvetagatis tõendas oma tõhusust piiratud eelarvevahendite mõju suurendamisel.

Mitmes valdkonnas täheldati nii EFSI toetuse ja keskselt hallatavate rahastamisvahendite kui ka mitme keskselt hallatava rahastamisvahendi kattuvust. Tulevaste liidu investeerimisprogrammide integreerimine ühte fondi peaks tagama lihtsustamise, suurema paindlikkuse ja võimalike kattuvuste kõrvaldamise sarnaste ELi investeringutoetuse vahendite vahel.

Nõustamisteenused ja tehniline abi on väga vajalikud, et suurendada liikmesriikide ja projektiarendajate suutlikkust investeerimisprojekte algatada, välja töötada ja rakendada. Ajavahemikuks 2021–2027 tehakse ettepanek integreerida investeerimisprojektide toetamiseks ettenähtud keskselt hallatavad tehnilise abi algatused InvestEU raames.

1.4.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

InvestEU fond hõlmab liidu tagasimakstavat toetust rahastamis- ja investeerimistoimingutele, mis seisneb eelarvetagatise kaudu riskivõtmisvõime andmises rakenduspartneritele peamistes sisepoliitikavaldkondades. Kogu selline

toetus kuulub seega ühtse vahendi alla, mis suurendab finantsvõimendust, vähendab eraldisi, väldib võimalikke kattuvusi ja suurendab liidu tegevuse nähtavust. Ühendades selle asjakohasel juhul toetustega (segarahastamine), on võimalik luua koostoimet näiteks transpordi, teadusuuringute ja digitaalsektoris.

Liikmesriikide seksioon võimaldab liikmesriikidel kõitvalt ja lihtsustatult suurendada Ühtekuuluvusfondi raames kättesaadavaid rahalisi vahendeid.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

piiratud kestus

- hõlmab ajavahemikku 1.1.2021–31.12.2027
- ELi tagatise eraldiste finantsmõju avaldub kulukohustuste assigneeringutele ajavahemikus 2021–2027 ning maksete assigneeringutele ajavahemikus 2021–2030

piiramatu kestus

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³¹

Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- komisjoni talituste, sealhulgas tema töötajate kaudu liidu delegatsioonides;
- rakendusametite kaudu

Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende esindajatele (näiteks muu hulgas Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangale, Euroopa Nõukogu Arengupangale, Maailmapangale);
- Euroopa Investeeringuspanga grupile;
- finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- avalik-õiguslikele asutustele;
- avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kui võrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
- isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Märkused

³¹ Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

Komisjon valib rakenduspartnerid seadusandlikus ettepanekus sätestatud kriteeriumide alusel. Need võivad hõlmata kõiki või mõnda eespool nimetatutest.

InvestEU nõustamiskeskuse ja InvestEU portaali rakendamisest osa võib toimuda eelarve otsese täitmise korras.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Rakenduspartnerid annavad komisjonile korrapäraselt aru kooskõlas [finantsmäärusega]. Järelevalve teostamisel kohaldavad nad oma eeskirju ja menetlusi, mida on hinnatud vastavalt [finantsmääruse] [artiklile 154], et need vastaksid selles artiklis sätestatud nõuetele.

Komisjon jälgib tulemusi iga poliitikakomponendi kaupa.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrategia põhjendus

InvestEU fondi ELi tagatist saab rakendada ainult eelarve kaudse täitmise korras rakenduspartnerite kaudu, kes reeglina annavad samuti panuse lõplikele toetusesaajatele antavasse toetusesse. Rakenduspartnerid on rahvusvahelised finantsasutused, liikmesriikide tugipangad ja finantseerimisasutused ning teised finantsvahendajad, kes on liidu asutused, keda reguleeritakse ja/või kes kuuluvad pangandussektori järelevalve alla. ELi tagatisega toetatakse toiminguid, mille on heaks kiitnud selliste rakenduspartnerite juhtorganid, kes peavad nende toimingute puhul kohaldama oma hoolsuskohustus- ja kontrolliraamistikku. Rakenduspartnerid esitavad komisjonile auditeeritud finantsaruanded.

2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende maandamiseks sisse seatud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Liidu eelarvet mõjutav risk on seotud eelarvetagatisega, mille liit annab rakenduspartneritele nende rahastamis- ja investeerimistoiminguteks. ELi tagatis on tagasivõetamatu tagatis, mis realiseeritakse esimesel nõudmisel ja mis antakse tavaliselt kaetud toiminguteks portfelli alusel. Liidu eelarve ja rakenduspartner jagavad toimingutest saadavat riskiga seotud tulu vastavalt nende osale riski võtmisel.

ELi tagatise ülemmäär on 38 000 000 000 eurot.

Rakenduspartnerile antavat eelarvetagatist kajastav kanne märkega „p.m.“ aktiveeritakse üksnes tagatise sellise kasutamise korral, mida ei saa täielikult katta eraldistest (rahastamise määr vähemalt 15 200 000 eurot järk-järgult kuni 2030. aasta lõpuni). Eraldiste 40 % määr põhineb EFSI ja rahastamisvahenditega seoses varem saadud kogemustel.

Liikmesriikide sektsiooniga seotud tinglik kohustus kaetakse iga asjaomase liikmesriigi kompensatsioonitagatisega.

InvestEU kontekstis tehakse rahastamis- ja investeerimistoimingud kooskõlas rakenduspartnerite standardse töökorraga ja järgides usaldusväärset pangandustava.

Valitud rakenduspartnerid ja komisjon sõlmivad tagatislepingu, milles sätestatakse InvestEU fondi rakendamise seotud üksikasjalikud tingimused ja menetlused.

Kuna rakenduspartner kannab reeglina osa riskist, on liidu ja rakenduspartneri huvid vastavalt kooskõlas, mis maandab eelarvet mõjutavat riski. Samuti on olemas asjakohaseid eeskirju ja menetlusi kohaldavad finantsasutused, mida kontrollitakse sambapõhise hindamise abil kooskõlas [finantsmäärusega].

Seatakse sisse konkreetne juhtimisstruktuur, et hinnata toimingute asjaomaseid finantsriske (projektirühm) või anda ELi tagatis (investeeringute komitee).

Komisjon saab kord aastas rakenduspartneritelt toiminguid käsitlevad auditeeritud finantsaruanded.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Ei ole kohaldatav.

EL tagab toiminguid, mida teostavad volitatud üksused oma eeskirjade ja menetluste, sealhulgas oma sisekontrolliraamistiku kohaselt. ELi eelarvele tekivad kulud üksnes seoses konkreetsete nõuetega, mille EL kehtestab lisaks volitatud üksuse sisekontrolliraamistikule; nende kulude suurust ei ole veel võimalik hinnata.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage olemasolevad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettusevastase võitluse strateegia alusel.

Valitud rakenduspartnerid on läbinud [finantsmääruse] [artikliga 154] ettenähtud sambapõhise hindamise, mis tagab sisekontrolli kindla kvaliteedi ja sõltumatud välisauditi süsteemid. Lisaks sellele peavad nad vastama [finantsmääruse] [jaotise X] nõuetele. Rakenduspartnerid on finantsasutustena kehtestanud sisekontrolliraamistiku. Kuna InvestEU fond hõlmab tagasimakstavat toetust, tuginetakse rakenduspartnerite poolsele hoolsuskohustuse täitmisele ning järelevalvele ja kontrollile, välja arvatud juhul, kui nendes tuvastatakse vajakajäämised. Peale selle on kavandatud määruse artiklis 24 sätestatud, et auditid liidu rahalise toetuse kasutamise kohta, mille on teinud isikud või üksused, sh muud kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või asutustelt, on aluseks [finantsmääruse] [artikli 127] kohasele üldisele kindlusele.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNAGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
			Liigendatud/liigendamata ³²	EFTA riigid ³³	Kandidaatriigid ³⁴	Kolmandad riigid

³² Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

³³ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

						tähenduses
1	02 02 01 InvestEU tagatis	Liigendatud	Jah	Jah	Jah	Ei
	02 02 02 InvestEU tagatise eraldised	Liigendatud	Jah	Jah	Jah	Ei
	02 02 03 InvestEU nõustamiskeskus, InvestEU portaal ja kaasnevad meetmed	Liigendatud	Jah	Jah	Jah	Ei
	02 01 InvestEU haldustugi	Liigendamat	Jah	Jah	Jah	Ei

³⁴

Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele³⁵

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	1	„Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“
---	---	--

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aasta t	KOKKU
02 02 01 InvestEU tagatis	Kulukohustus ed	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Maksed									
02 02 02 InvestEU tagatise eraldised	Kulukohustus ed	1 906,742	1 945,387	1 984,325	2 026,571	2 071,143	2 114,056	2 151,776		14 200,000
	Maksed	1 402,505	1 574,122	1 673,829	1 805,244	1 921,368	1 994,694	2 040,875	1 787,362	14 200,000
02 02 03 InvestEU nõustamiskeskus, InvestEU portaal ja kaasnevad meetmed ³⁶	Kulukohustus ed	72,658	73,658	76,158	76,158	73,658	73,658	73,158		519,106
	Maksed	30,058	58,458	74,658	76,658	76,158	73,658	72,658	56,800	519,106
02 01 InvestEU haldustugi	Kulukohustus ed = maksed	0,842	0,842	0,842	0,842	0,842	0,842	0,842		5,894
Programmi vahendite	Kulukohustus ed	1 980,242	2 019,887	2 061,325	2 103,571	2 145,643	2 188,556	2 225,776		14 725,000

³⁵ Ümardamise tõttu ei ole kogusumma päris täpne.

³⁶ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B.A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

assigneeringud KOKKU	Maksed	1 433,405	1 633,422	1 749,329	1 882,744	1 998,368	2 069,194	2 114,375	1 844,162	14 725,000
-----------------------------	--------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------------------

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	---	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Personalikulud		3,432	3,432	3,432	3,432	3,432	3,432	3,432		24,024
Muud halduskulud		2,150	2,150	2,150	2,150	2,150	2,150	2,150		15,050
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustused kokku = maksed kokku)	5,582	5,582	5,582	5,582	5,582	5,582	5,582		39,074

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	1 985,824	2 025,469	2 066,907	2 109,153	2 151,225	2 194,138	2 231,358		14 764,074
	Maksed	1 438,987	1 639,004	1 754,911	1 888,326	2 003,950	2 074,776	2 119,957	1 844,162	14 764,074

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

- Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Personalikulud	3,432	3,432	3,432	3,432	3,432	3,432	3,432	24,024
Muud halduskulud	1,900	1,900	1,900	1,900	1,900	1,900	1,900	13,300
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 vahesumma	5,332	5,332	5,332	5,332	5,332	5,332	5,332	37,324

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 ³⁷ välja jäävad kulud								
Personalikulud								
Muud halduskulud	0,842	0,842	0,842	0,842	0,842	0,842	0,842	5,894
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävate kulude vahesumma								

KOKKU	6,174	6,174	6,174	6,174	6,174	6,174	6,174	43,218
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Personalikulude ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral lisaassigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

³⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B.A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
Komisjoni peakorteris ja esindustes	24	24	24	24	24	24	24
Delegatsioonid							
Teadusuuringud							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad: FTE) – lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides³⁸							
Rubriik 7							
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
Rahastatakse programmi vahenditest ³⁹	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
Teadusuuringud							
Muu: rakenduspartnerite lähetatud eksperdid, kelle kulud on täielikult tasutud							
KOKKU	24	24	24	24	24	24	24

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	<p>Riskijuhid (4), kes hindavad toiminguportfellide riskiprofiili eesmärgiga teha selle üle pidevalt seiret ja veenduda, et eraldised vastavad seotud riskidele.</p> <p>InvestEU fondi sekretariaadi töötajad (20). Sekretariaadi ülesanded on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rakenduspartnerite ettepanekute vastuvõtmine; – ettepanekute saatmine hindamiseks projektirühmale ja investeringute komiteele; – suhtlemine rakenduspartneritega; – suhtlemine nõuandekogu ja investeringute komiteega; – InvestEU rakendamisega seotud komisjoni peadirektoraatide vaheliste kohtumiste ettevalmistamine ning investeerimissuuniste koostamise, finantstoodete kujundamise ja muude horisontaalsete küsimuste koordineerimine; – riskijuhtide abistamine riskiprofiili seire ettevalmistamisel; – rakenduspartneritega tagatislepingute ettevalmistamise ja läbirääkimise korraldamine; – rakendamise jälgimine; – aruannete koostamine; – InvestEU nõustamiskeskuse haldamine.
Kooseisuvälised töötajad	

³⁸ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

³⁹ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B.A read).

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Kolmandad riigid	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
  - omavahenditele
  - muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu X

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴⁰						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
6 4 1 (Rahaline toetus rahastamisvahenditest – Sihtotstarbeline tulu)	250,000	100,000	100,000	250,000	100,000	100,000	100,000
KOKKU	250,000	100,000	100,000	250,000	100,000	100,000	100,000

Vastavalt ettepaneku artikli 28 lõikele 1 suunatakse tulud, tagasimaksud ja sissenõutud summad järgmisele kulude eelarvereale:

02 02 02 InvestEU fondi eraldised + 02 02 03

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

InvestEU sihtotstarbelisi tulusid kasutatakse kõigepealt tasude katmiseks.

⁴⁰

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.